

گازی و گازیکهر
د چل هه دیسین پیغه مبهری
دا - سلاف لی بن -

کٲیب : گازی وگازیکه ر دچل حه دیسین پیغه مبه ری دا

دانه ر : علی حسن علی عبد الحمید الأثري الحلبي

وه رگیږ : ته حسین ئییراهیم دۆسکی

به رگ : نجم الدین بیری

چاپا : ئیکی ۲۰۱۱

چاپخانه یا رۆژنه لات — هه ولیږ

ژمارا سپارتنی ل په رتوو کخانه یا به درخانیان ل دهۆکی: ۲۵۱۳

ژ وه شانین په رتوو کخانه یا (دیار به کر) ل زاخۆ

گازی و گازیکه ر
د چل حه دیسین پیغه مبه ری دا
■ سلاڅ لی بن ■

کۆمکرن و لیكدان
علي حسن علي عبد الحميد
الأثري الحلبي

وه رگیزان
ته حسین ئیبراهیم دۆسکی

پیشگوتن

إن الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره ، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا ، من يهده الله فلا مضل له ، ومن يضلل فلا هادي له .

وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له .

وأشهد أن محمداً عبده ورسوله .

خوانده‌فانین هیژا : ئەقال بەر دەت نامیلکەیا کورتە کو چل حەدیسین
پێغەمبەری - سلاق لی بن - ب خۆفە دگرت ، هەر حەدیسەك بناخەیه‌کی
گرنگ ژ بناخەیین گازیکرنا ژ بۆ دینی خۆ بنه‌جە دکەت ، وړێکا راست
ودورست بۆ گازیکرەین ئیسلامی بەرچاڤ دکەت ، وئەو حەدیس یین
هاتینە هلبێژارتن ژ لای سەیدایی هیژا (علي حسن علي عبد الحميد
الأثري الحلبي) فە ، وئارماج ژێ وەکی ئەو ب خۆل دەسپێکا نامیلکی
ئاشکەرا دکەت ئەم ب سەر وی مەنەه‌جی روھن وئاشکەرا هلبین یی
پێغەمبەری - سلاق لی بن - دەسپێشان کری بۆ هەر کەسەکی ب کاری
دەعووی وگازیکرنا ژ بۆ ئیسلامی رابیت ، دا ئەو ل سەر مەنەه‌جی
پێغەمبەراتیی بچت نە کو دویکەفتنا وان مەنەه‌جین خەلەت بکەت یین
هەندەك کەسان ل دویف زانین وئجتهادا خۆ دەرێخستین و بەری خەلکی
دایی ، ئەو مەنەه‌جین موخالفەکا ئاشکەرا بۆ رێکا پێغەمبەری - سلاق لی
بن - تێدا هەیی .

ونقیسه ری ڦی نامیلکی بهر گه پریان کریهه کو ڦان هه دیسان ب
 رهنگه کی زانستی (ته خریج) بکهت ل دویڤ بناخه یین علمی هه دیسی ،
 ووی کار کریهه ب تنی هه دیسین دورست ڦه گوهرت ، وهندهك
 روهنکرنین کورت بدهته ههر هه دیسه کی ، وپشتی مه کریهه دلّ خو کو
 ڦی نامیلکی ڦه گوهرتینه سهر زمانی کوردی ، مه نه ڦیا ته خریجا هه دیسی
 بدهینه د گهل دهقا کوردی ، ب تنی مه دهقا هه دیسی ب عه ره بی ورامانا
 وان ب کوردی دانا ، د گهل وی روهنکونا کورت یا سهیدای ل دویماهییا
 ههر هه دیسه کی ئینای ، ومه دهسکاریهه کا گهله کا کیم ل سهر ڦی
 شروڤه کرنی کریهه ، دا مه سهله پتر ل بهر خوانده ڦانی یا ئاشکه را بت .
 هیڤییا مه ژ خودایی مه زن ئه وه ئه و ڦی کاری مه بو خو حسیب بکهت
 ومفایه کا باش بو خوانده ڦانان بکهته تیدا .
 والحمد لله رب العالمین .

ته حسین ئیبراهیم دۆسکی

دهۆك ۲۰ / صفر / ۱۴۲۸ هه شمه ختی

۹ / ئادار / ۲۰۰۷ زایینی

چه دیسا ئیکى بناخه یی هه می کاران

۱ - عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - يَقُولُ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - يَقُولُ : ﴿ إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّةِ ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى ، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ، فَهَاجَرَتْهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى دُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ يَنْكِحُهَا فَهَاجَرَتْهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ ﴾ رواه البخاري ومسلم .

عومه ری کوری خه ططابی - خودی ژى رازی بت - دیبژت : من گوھ
 ل پیغه مبه ری بوو - سلاف لی بن - دگرت : ﴿ هندی کارن ب ئیه تیئه ،
 وبۆ هه ر مروفه کی ئەو هه یه یا وی کریه لی خو ، فیجا هه چیی
 مشه ختبونوا وی بۆ خودی و پیغه مبه ری وی بت ، مشه ختبونوا وی بۆ
 خودی و پیغه مبه ری ویه ، وهه چیی مشه ختبونوا وی بۆ دنیا یه کی بت دا
 بگه تی ، یان ژنگه یی دا ماره بکه ت ، مشه ختبونوا وی بۆ وی تشیه یی
 وی مشه خت کریی ﴾ .

ئەفه ئیک ژ چه دیسین زیده گرنگه ژ بهر کو قاعده یه کی گرنگ
 ژ قاعده یی دینی د نافه خو دا هل دگرت ، ئەو ژى ئەفه یه : هندی ئیه ته
 بناخه یه بۆ هه می کار و کریاران ، وچو کار بی ئیه ت نائینه کرن ، وئیه ته
 کارى مروفی دورست دکه ت وهه ر ئەو ژى کارى مروفی خراب دکه ت،

ژ بهر څي چهندي زانايه كي وه كي عه بدرره هاني كوري مه هدي ديژت :
((ههر كهسه كي بځيت كتپه كي بځيست بلا ب څي هديسي دهست پي
بكهت)) .

ځيجا بهري ههر تشته كي دځيت نهو مروځي بو ئيسلامي گازي بكهت
ئنيه تا خو دورست بكهت ، دا نهو ههر كاره كي هه ي دورست بينت ،
ځيجا نه گهر وي نه څه چهنده كر نهو دي شيت ب ساناهي سهرو
واقعي شهر مزار هل بت يي نوممهت نه څرو تيدا دژيت .

حه دیسا دووی شه رمزارییا موسلمانان

۲ - عَنْ ابْنِ عُمَرَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - يَقُولُ : ﴿ إِذَا تَبَايَعْتُمْ بِالْعِينَةِ ، وَأَخَذْتُمْ أَذْنَابَ الْبَقَرِ ، وَرَضِيتُمْ بِالزَّرْعِ ، وَتَرَكْتُمُ الْجِهَادَ ، سَلَّطَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ ذُلًّا لَا يَنْزِعُهُ حَتَّى تَرْجِعُوا إِلَى دِينِكُمْ ﴾ رواه أبو داود والبيهقي .

عبداللاهی کوری عومهری - خودی ژی رازی بت - دیژت : من گوهر ل پیغه مبهی بوو - سلاف لی بن - دگوت : ﴿ نه گهر هه وه کرین و فروتن ب سله فی کر ، وه وه کوریا چیلان گرت ، وهوین ب چاندنی رازی بوون ، وه وه جهاد هیلا ، خودی شه رمزارییه کا وه سا دی ل سهر هه وه زال کهت تشتهک وی شه رمزارییی ژ سهر هه وه پانا کهت حه تا هوین ل دینی خو نه زقرن ﴾ نه بوو داوود و بهیهقی فه دگو هیژن .

پیغه مبهی - سلاف لی بن - د فی گوتنا خو دا ئاشکه را دکهت کو ههر جاره کا ئومه تا ئیسلامی چار تشت ل نک پهیدا بوون دی که فته شه رمزارییه کا مهزن ، نه وه ههر چار تشت ژی نه فته نه :

۱ - نه گهر وان نه و رهنگی کرین و فروتنی کریی کو دیژنی : عینه ، وعینه نه وه مرو فته تشته کی ب دهین بفروشته ئیکی پاشی ههر وی تشتی ب بهایه کی کی متر ژی بکرت وپاری وی بده تی ، و نه ف رهنگی کرین

و فرۆتني يى حەرامە چونكى دېتە رېڭ بۆ ريبايى ، وئەو تىشتى بېتە رېڭ بۆ
حەرامى حەرامە .

۲ - ئەگەر ئەو ب خودانكرنا تەرش و حەيوانەتى رازى بوون .

۳ - ئەگەر وان كار و كەسپى خۆ كره چانندن ، و ب عەردى قە
هاتنە گريڭان .. وئەقەل وى دەمى يى كو جيهاد تېدا فەر دېت .

۴ - لەو ديا چارى دا گۆت : وئەگەر ھەوہ جيهاد ھيلا ، يەعنى :
ئەگەر ل وى دەمى جيهاد ل سەر ئوممەتى دېتە كارەكى پېتقى ، ئەو
جيهادى بھيلن و ب بازرگانى و چانندن و ب خودانكرنا حەيوانەتى قە
موژيل بېن ، ھنگى دوژمن دىل سەر وان زال بت ، و دى وان ئىختە
دەرافەكى تەنگ ، و ھنگى ئەو دى ژفى شەمزارىيى دەر كەفن دەمى ئەو
ل دينى خۆ دزفونەقە ، و جارە كا دى دەست ددەنە جيهادا د رېكا خودى
دا .

و جيهاد ، ئەو فەرزا دوژمنين ئىسلامى ل ھەمى جھ و ل ھەمى دەمان
خۆ ژى بېتتەنگ دېينن ، ولى دگەرپين ب ھەمى رېكان (تەشويھ)
بكەن ، ئەو دەرمانە يى شەمزارىيى ژ سەر ئوممەتى رادكەت .

چه دیسا سییی مه فرکی و ژیک جودابوون

۳ - عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ : خَطَّ لَنَا رَسُولُ
 اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - خَطًّا ثُمَّ قَالَ : ﴿ هَذَا سَبِيلُ اللَّهِ ﴾ ثُمَّ خَطَّ
 خُطُوطًا عَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ ثُمَّ قَالَ : ﴿ هَذِهِ سُبُلٌ مُتَفَرِّقَةٌ ، عَلَى كُلِّ
 سَبِيلٍ مِنْهَا شَيْطَانٌ يَدْعُو إِلَيْهِ ﴾ ثُمَّ قَرَأَ : ﴿ إِنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا
 فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ﴾ (الأنعام : ۱۵۳) رواه
 الطيالسي وأحمد .

عبداللاهی کوری مه سعودی - خودی ژی رازی بت - دیژت :
 پیغمبری خودی - سلاف لی بن - خپهك بو مه کیشا وگوت :
 ﴿ نهفه رپکا خودی یه ﴾ پاشی هندهك خپچین دی ل لایستی ویی
 چه بی ژ وی خپچی کیشان وگوت : ﴿ نهفه هندهك رپکین جودا
 جودانه ، ل سهر ههر رپکه کی ژ وان شهیتانهك ههیه بو گازی دکهت ﴾
 پاشی وی نهف نایه ته خواند : ﴿ إِنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا
 تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ - هندی نیسلامه نهوه رپکا من یا
 راست هوین دویکه فتنا وی بکهن ، ودویچونا کوره رپکان نه کهن نهو
 دی بهری ههوه ژ رپکا وی لادهن ﴾ وته یالسی ونه همد فه دگو هیژن .

مهسه له كا زيده گرنګ ژ څي حه ديسي بوم مه ناشكرا دبت ، نه و ژي
 هه څركي وژي كفه بوونه نه و اب سهر نوممه تي دا دئيټ ، ده مي نه و ژر پيكا
 خودي يا راست لاددهت ، وپشت دده ته سوننه تا پيغه مبهري - سلاډ لي
 بن - ، ودويكه فتنه وان كوره پيكان دكهت يي نه يار ودورميين ئيسلامي
 د نافه موسلمانان دا به لاف دكهن ب هه ر نافه كي هه بت يان ل ژير هه ر
 دوريشمه كي هه بت ، دا ريزين وان پي ژيك ژيك بكهن ، وهيزا وان پي
 بژاله بكهن .

وناشكه رايه كو ده رمانې ئيكانه بي څي ده ردې گران نه وه موسلمان
 هه مي ل سهر پيكا خودي يا راست بگه هنه ئيك ، ووان هه مي پيك
 وريپازان يي شهيتاني دانان بهيلن وپشت بدهني .

حه دیسا چاری ژیکفه بوونا ئوممه تی

٤ - عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - : ﴿ تَفْتَرِقُ هَذِهِ الْأُمَّةُ عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً كُلُّهُمْ فِي النَّارِ إِلَّا وَاحِدَةً ﴾ قَالُوا : وَمَا هِيَ تِلْكَ الْفِرْقَةُ ؟ قَالَ : ﴿ مَا أَنَا عَلَيْهِ الْيَوْمَ وَأَصْحَابِي ﴾ رواه الطبراني في المعجم الصغير .

ئه نه سی کوری ملکی - خودی ژی رازی بت - دیبژت : پیغه مبهری
خودی - سلاف لی بن - گۆت : ﴿ ئهف ئوممه ته ل سهر حهفتی و سی
دهسته کان دی ژیکفه بت ، هه می یین د ناگری دا ئیک تی نه بت ﴾
گۆتن : ئه و کیژ دهسته که ؟ پیغه مبهری - سلاف لی بن - گۆت : ﴿ ئه و
ل سهر ریکه کا وه کی وی یا ئه ز و سه حابیین خو ئه فرو ل سهر ﴾
طه بهرانی فه دگوهیژت .

وژیکفه بوونا ئوممه تی ل سهر هنده دهسته کان ئه فرو پتر ژ ههر دهمه کی
دی یا ئاشکه رایه ، و کهس نه شیئ حاشتییی لی بکهت ، و پیغه مبهر - سلاف
لی بن - د قی حه دیسا خو دا ئه گه را ژیکفه بوونی و دورمانی وی ژی بو
مه ده سنی شان دکهت ، ده می بو مه ئاشکه را دکهت کو دهسته کا
رزگار بووی و یا به حه شتی ژ ئوممه تی ئه وه یا ل سهر وی ریکی دچت یا

پيغهمبر - سلاف لي بن - وصه حايبيبن وي ل سهر چووين ، مهنا : ههر
جاره كا ئوممته تي خو ژ وي ريكا ژيگوتي دا پاش ژيک جودابوون وهه فرکي
د ناقهري دا دي پهيدا بت ، وههر ريکه کا دي يا هه بت ژ بلي في ريکي
ريکا سهر فهرزيبي نابت ، ل دنيابي ، و ل ئاخره تي ژي نهو بهري خوداني
خو دي دهته ئاگري .

بهلي ريک چيه ؟

حەدیسە پێنجی

رێک چیه ؟

۵ - عَنْ حُذَيْفَةَ بْنِ الْيَمَانِ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - يَقُولُ : كَانَ النَّاسُ يَسْأَلُونَ رَسُولَ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - عَنِ الْخَيْرِ ، وَكُنْتُ أَسْأَلُهُ عَنِ الشَّرِّ مَخَافَةَ أَنْ يُدْرِكَنِي ، فَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، إِنَّا كُنَّا فِي جَاهِلِيَّةٍ وَشَرٌّ فَجَاءَنَا اللَّهُ بِهَذَا الْخَيْرِ ، فَهَلْ بَعْدَ هَذَا الْخَيْرِ مِنْ شَرٍّ ؟ قَالَ : ﴿ نَعَمْ ﴾ قُلْتُ : وَهَلْ بَعْدَ ذَلِكَ الشَّرِّ مِنْ خَيْرٍ ؟ قَالَ : ﴿ نَعَمْ ، وَفِيهِ دَخْنٌ ﴾ قُلْتُ : وَمَا دَخْنُهُ ؟ قَالَ : ﴿ قَوْمٌ يَهْدُونَ بِغَيْرِ هَدْيِي ، تَعْرِفُ مِنْهُمْ وَتُنْكِرُ ﴾ قُلْتُ : فَهَلْ بَعْدَ ذَلِكَ الْخَيْرِ مِنْ شَرٍّ ، قَالَ : ﴿ نَعَمْ ، دُعَاءٌ إِلَى أَبْوَابِ جَهَنَّمَ ، مَنْ أَجَابَهُمْ إِلَيْهَا قَذَفُوهُ فِيهَا ﴾ قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ صِفْهُمْ لَنَا ، فَقَالَ : ﴿ هُمْ مِنْ جِلْدَتِنَا وَيَتَكَلَّمُونَ بِالسِّنِّتِنَا ﴾ قُلْتُ : فَمَا تَأْمُرُنِي أَنْ أُدْرِكَنِي ذَلِكَ ؟ قَالَ : ﴿ تَلْزَمُ جَمَاعَةَ الْمُسْلِمِينَ وَإِمَامَهُمْ ﴾ قُلْتُ : فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ جَمَاعَةٌ وَلَا إِمَامٌ ؟ قَالَ : ﴿ فَاعْتَزِلْ تِلْكَ الْفِرْقَ كُلَّهَا ، وَلَوْ أَنْ تَعْصُ بِأَصْلِ شَجَرَةٍ حَتَّى يُدْرِكَكَ الْمَوْتُ وَأَنْتَ عَلَى ذَلِكَ ﴾ رواه البخاري ومسلم .

خودەیفەیی کوری یەمانی - خودی ژێ رازی بت - دیبۆت : خەلکی پسیارا باشیی ژ پیغەمبەری - سلاڤ لێ بن - دکر ، ومن پسیارا خرابیی ژێ دکر ژ ترسین هندی دا کو بگەهتە من ، فیجا من گۆت : ئەه

پیغمبره ری خودی ، ئەم د جاهلیهت و خرابیی دا بووین ، خودی ئەف
 باشییه بو مه ئینا ، ئەری فیجا پستی فی باشیی خرابیه کا دی ههیه ؟ وی
 گۆت : ﴿ بهلی ﴾ من گۆتی : وپستی وی خرابیی باشییه کا دی ههیه ؟
 وی گۆت : ﴿ بهلی ، وهندهك دهغەل دی د ناف دا هەبت ﴾ من گۆتی :
 ودهغەلی وی چیه ؟ وی گۆت : ﴿ هندهك مروژن ل دویش رپکا من
 ناچن ، هندهك تشتی وان بی باشه وهندهك یی خراب ﴾ من گۆتی :
 وپستی وی باشیی خرابیه کا دی ههیه ؟ وی گۆت : ﴿ بهلی ، هندهك
 گازیکەرن بو دەرگەهین جەهنەمی ، هەچیئ گوهدارییا وان بکەت ئەو
 دی وان هافینە تیدا ﴾ من گۆتی : ئەی پیغمبره ری خودی ! سالۆخەتین
 وان بو مه بیژە ، وی گۆت : ﴿ ئەو ژ مەنە و ب ئەزمانی مه
 دناخفن ﴾ من گۆتی : فیجا تو چ فەرمانی ل من دکە ی ئەگەر ئەو چەنده
 گەهشتە من ؟ وی گۆت : ﴿ خو بدە د گەل کۆما موسلمانان وئیمای
 وان ﴾ من گۆتی : وئەگەر وان نه کۆم هەبت نه ئیمام ؟ وی گۆت :
 ﴿ هنگی تو خو ژ وان هەمی دەستەکان بدە پاش ، ئەگەر خو مه جبوور
 بووی کو رههین داری بدەیه بەر لەقان حەتا مرن دگەهتە ته وتو یی
 وەسا ﴾ بوخاری و موسلم ئەدگوهیزن .

ئەف حەدیسە رپکا راست ل دەمی فتنی بو مه ئاشکەرا دکەت ، دەمی
 فتنە د ناف ئومەتی دا پەیدا دبن ، ودوبەرەکی دکەفته رپزا موسلمانان
 دقیت مروژ خو بدەتە د گەل کۆما موسلمانان ، ئەو کۆما خودان ئیمام ،
 یەعنی : ئەو خەلیفە یی ئەحکامین شەری ل سەر خەلکی ب کار دئینت

وئالایی دینی بلند دکهت ، وئه گهر خه لېفه یی شه رعی نه ما و موسلمان
ل سهر کۆمه کا پارت و دهسته کا لیکفه بوون ، وهر دهسته که کی گۆت :
حه قی ئه وه یا د گهل مه هه ی ، و هه چیی نه د گهل مه ب کیر نائیت ،
هنگی ریکا دورست ئه وه مروّف خو نه دهته د گهل چ ژ وان دهسته کان ،
دا ژ خرابیا وان بیته پاراستن ..

به لی مه عنا قی گۆتنی ئه و نینه مروّف دهستان ژ گازیکرنا بو دینی
به ردهت ، و فه رمان ب باشیی ل خه لکی نه کهت ، و به ری وان ژ خرابیی
نه دهته پاش ، نه ! کاروانی ده عوی ل چو ده م و ل چو جهان رانا وه ست ،
وه کی دی بو مه ئاشکه را بت .

حه ديسا شه شي ناشكه راكرنا ريكي

٦ - عَنِ الْعِرْبَاضِ بْنِ سَارِيَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ : وَعَظَنَا رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - مَوْعِظَةً ذَرَفَتْ مِنْهَا الْعُيُونُ ، وَوَجَلَتْ مِنْهَا الْقُلُوبُ ، قُلْنَا : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، إِنَّ هَذِهِ لَمَوْعِظَةٌ مُودَّعٌ فَمَاذَا تَعْهَدُ إِلَيْنَا ؟ قَالَ : ﴿ قَدْ تَرَكْتُكُمْ عَلَى الْبَيْضَاءِ ، لَيْلُهَا كَنْهَارُهَا ، لَا يَزِيغُ عَنْهَا بَعْدِي إِلَّا هَالِكٌ ، وَمَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ فَسِيرَى اخْتِلَافًا كَثِيرًا ، فَعَلَيْكُمْ بِمَا عَرَفْتُمْ مِنْ سُنَّتِي ، وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمُهَدِّينَ ، عَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ ، وَعَلَيْكُمْ بِالطَّاعَةِ ، وَإِنْ عَبْدًا حَبَشِيًّا ، فَإِنَّمَا الْمُؤْمِنُ كَالْجَمَلِ الْأَنْفِ حَيْثُمَا قِيدَ انْقَادًا ﴾
رواه أحمد وابن ماجه والحاكم والبيهقي .

عرباضی کوری ساریه ی - خودی ژئی رازی بت - دبیژت :
پیغمبره ری خودی - سلاق لی بن - وه عزه کی ل مه کر چافان رۆندک
ژ بهر باراندن ودل ژ بهر ره جفین ، ئینا مه گۆت : ئه ی پیغمبره ری
خودی ! ئه فه وه عزی خاتر خواستی یه ، قیجا تو چ شیره تی ل مه دکه ی ؟
وی گۆت : ﴿ من هوبن بین هیلاینه ل سهر رپکه کا سبی وناشکه را ،
شه فا وی وه کی رۆژا وی یه ، پشتی من ئیکی تیجووی نه بت کهس زی
لا نادهت ، وهه جیی ژ هه وه بمینته ساخ ژیک جودابورنه کا زۆر دی
بینت ، قیجا وه ئیمانته ئهوا هه وه زانی ژ سوننه تا من ، وسوننه تا

خەلیفەن مەن یەن سەرپرەست و ب ھیدایەت ھاتین ، ب پەدین ھوین
 بگرن ، ھەوھە ئیمانەت گوھداریا مەزان ، ئەگەر خو عەبدەکی
 حەبەشی ژى بت ، چونکی ھندی مەتەلا خودان باوھریھە وەکی مەتەلا
 حیشترا سەرنەرمە ، بەری وی کێفە پیتەدان دى چت ﴿ ئەحمەد وئەبن
 ماجە و حاکم و بەیھەى قەدگۆھیزن .

رېڤکا ئیسلامی رېڤکە کا روھن وئاشکەرایە ، شەفا وی دى بیژی رۆژە ،
 نە کەس لى بەرزە دبت ، ونە کەس ژى بەرزە دبت ، ئەو تى نەبت یى
 تیچوون بو خو ھلبژارتى ، وچاقین خو ژ حەقیی گرتین ، رېڤک سوننەتا
 پیغەمبەرى یە - سلاڤ لى بن - وئەو مەنھەجە یى صەحابییىن وی
 و ب تایبەتى خەلیفین راشدى ل سەر چووین ، وگوھداریا وان مەزانە
 یین فى مەنھەجى ب کار دئینن ، بەلى ئەگەر ھندەك کەس ھەبن حەقیی
 نە نیاسن ، و خو ژ نەحەقیی نەدەنە پاش ، ئەگەر چیه ؟

تو بیژی رېڤک یا ئاشکەرا نینە لەوا ؟

نەخیر .. رېڤک یا ئاشکەرایە ، بەلى مروڤ گەلەك جارەن رېنیشانان
 ل بەر خو بەرزە دكەن ، لەو دقیت رېنیشان بیئە دەسنیشانکرن .

حه ديسا هفتی

رښښانين رښکی

۷ - عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ : حَطَبَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - النَّاسَ فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ ، فَقَالَ : ﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ ! إِنِّي قَدْ تَرَكْتُ فِيكُمْ مَا إِنْ اعْتَصَمْتُمْ بِهِ فَلَنْ تَضِلُّوا أَبَدًا : كِتَابَ اللَّهِ وَسُنَّتِي ﴾ أَخْرَجَهُ الْحَاكِمُ وَالْبَيْهَقِيُّ .

عبداللاهي کورې عېباسي - خودی ژي رازي بت - ديڅرت : پيغه مېري - سلاف لي بن - د حجا خاتر خواستني دا گوت : ﴿ گهلي مروغان ! من نهو تشت د ناو هده دا هيلايه بي نه گهر هوين خو پيغه بگرن هوين قهت بهرزه نابن : کيتابا خودی وسوننه تا من ﴾ حاکم وبه يهه قی هه د گوهيزن .

مه عنا : کيتابا خودی وسوننه تا پيغه مېري وی - سلاف لي بن - دویر ژ هه وایي نه فسي وبه رزو هندیين شه خصی وته فسیراتين حزبی وبوچوونين بهرته نگ رښکا راست ومه نهه جي دورسته .. به لي پسيار ل فيري نه هديه : نه ری ما ئيك هديه خو ب موسلمان بزانت و د فی مه سه لي دا بکه فته گومانی ؟ وما ئيك ژ موسلمانان هديه نه بیڅرت : رښکا دوست کيتاب وسوننه ته ؟

بۆ بەسڤ دى بېژين : بەلى يېن ھەين ! بەس ئىنكارا وان يا ئاشكەرا
 وروى ب روى نېنە ، چونكى كەسەك نەشیت ئاشكەرا ئىنكارا كىتابى
 وسوننەتى بکەت ، ئەگەر چەندى د سەردا چوویى ژى بت ، لەو
 تىشتەكى قەپر ل قېرى ھەيە تیگە ھشتنا دورست ونە دورست بۆ كىتابى
 وسوننەتى ژېك جودا دكەت ، ودقیت ئەم قى تىشتى باش بزاین دا باوەر
 ژ ھەر كەسەكى نەكەين دەمى دئیت و ب ناڤى دویكەفتنا كىتابى
 وسوننەتى دئاخفت .

حه دیسا ههشتی

نشتی قه بر

۸ - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ : سَأَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - : أَيُّ النَّاسِ خَيْرٌ ؟ فَقَالَ : ﴿ أَنَا ، وَالَّذِينَ مَعِيَ ، ثُمَّ الَّذِينَ عَلَى الْأَثَرِ ، ثُمَّ الَّذِينَ عَلَى الْأَثَرِ ﴾ ثُمَّ كَانَهُ رَفَضَ مَنْ بَقِيَ . أَخْرَجَهُ أَحْمَدُ .

ئەبوو ھورەیرە - خودی ژێ رازی بت - دبێژت : پسپار ژ پیغه مبهری - سلاقی لی بن - هاته کړن : کیژ مړوڤ ژ هه مییان دچیرن ؟ وی گوت : ﴿ ئەز ، وئەوین د گهل من ، پاشی ئەوین د دویف دا ، پاشی ئەوین د دویف دا ﴾ پاشی هدر وه کی وی ئەوی ماین قه بویل نه کړن . ئەحمەد قه گوھیزت .

ژ قی حه دیسی ئاشکه را دبت کو رپکا دورست بو تیگه هشتنا قورئانی وسوننه تی ئەوین هه می کەس پی دناخفن ، ب کارئینانا صه حابیانه وئەوین ل سهر رپکا وان چووین ژ تابعیان وئەوین د دویف دا هاتین ژ دویکه فتییین وان یین سهر راست ، چونکی خیر هه می ئەوه یال نک وان هه می ، و ژ وان دهر کهفت چو خیر تی نینه ، و هدر که سه کی بیژت : ئەز دویکه فتنا کیتابی وسوننه تی دکەم ، بی ئەو تیگه هشتن و ب کارئینانا فان

هه‌ر سێ جیلان ل به‌ر چاڤ وه‌ر گرت ، گۆتتا وی ب چو ناچت ، وئاخفتتا
وی چو بهایی خۆ د ته‌رازییا هه‌قیی دا نابت .

وئه‌گه‌ر ئه‌ف تشتی قه‌بر نه‌بت کو راستی ژ دره‌وی بۆ ئاشکه‌را بت ،
بۆ هه‌ر که‌سه‌کی دی یا ب ساناھی بت بیژت : ئه‌ز دویکه‌فتتا کیتاب
وسوننه‌تی دکه‌م ، به‌لی دویکه‌فتن نه‌ گۆتتا ب ده‌قی ب تنی یه ، به‌لکی
ئه‌و کار وکریاره ، ومه‌نه‌ج وپیگیرییه .

وئه‌گه‌ر چ ئه‌و که‌سین ل سه‌ر فی مه‌نه‌جی چووین دکیم ژ ی بن ،
به‌لی گومان تیدا نینه کو خیر یا به‌رده‌وامه ، وه‌ر دی مینت .

حه ديسا نه هی خیر هه ر دی مینت

۹ - عَنْ مُعَاوِيَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : ﴿ لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي قَائِمَةٌ بِأَمْرِ اللَّهِ ، لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَذَلَهُمْ ، وَلَا مَنْ خَالَفَهُمْ ، حَتَّى يَأْتِيَ أَمْرُ اللَّهِ ، وَهُمْ ظَاهِرُونَ عَلَى النَّاسِ ﴾ رواه البخاري ومسلم .

موعاویه - خودی ژى رازى بت - دبیزت : من گوهر ل پیغه مبهری بوو
- سلاف لی بن - دگوت : ﴿ دهسته کهک ژ ئوممه تا من هه ر دی مینت
ب ئه مرى خودی رابسته فه ، ئه وین دڤین وان شه رمزار بکه ن یان موخاله فا
وان بکه ن چو زیانی ناگه هیننه وان ، هه تا ئه مرى خودی دڤیت ، وئهو
دسه رکه فتی وناشکه رال سه ر خه لکی ﴾ بوخاری وموسلم فه دگوهریزن .

مه عنا : ئهو خیرا به حس ژى ها تییبه کرن چو جاران خلاص نابت ، و
ل هه می دهم وهه می جهان دی هه بت ، ودهسته که کا مروڤان دی مینت
پی رابت وکاری بو که ت ، وپیلانین فیلبازان ، هه ر وهسا دوژمناتییا
نه یاران به ری وان ژ حه قیی وه ناگیږت ، وئهو که سیږ خو ننه دهنه دگهل
وان وهه ڤالینییا وان ل سه ر ڤی حه قیی نه که ن چو زیانی ناگه هیننه وان
وتیرا وان هه یه خودی پشته فانی وان بت ، و ب ئه مرى خودی ئهو رابن

ول سهر نه مری وی خو موکم دکهن ، وچاڤه پئی نه مری وی دبن ، وئهو
ب فی رهنگی سهر که فتی وئاشکه را د ناڤ خه لکی دا دمین .

و دریوایه ته کی دا ل نک موسلم هاتییه : ﴿ لَا تَزَالُ عَصَابَةٌ مِنْ أُمَّتِي
يُقَاتِلُونَ عَلَى أَمْرِ اللَّهِ ، قَاهِرِينَ لِعَدُوِّهِمْ ، لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ
السَّاعَةُ - كَوْمَهُكَ زُتُومَهُتَا مِنْ دِي مینن شه ری سهر دینی خودی کهن ،
ودوژمنین خو بیزار کهن ، وئوین موخاله فا وان دکهن چو زبانی
ناگه هیننه وان هه تا قیامت رادبت ﴾ و ژفی هه دیسی دیار دبت کو
هه تا رابوونا قیامه تی دهسته که کا سهر راسه دی مینت ، وجیه ادا وی
د ریکا خودی دا دی یا بهرده وام بت ، نه گهر چندد دوژمن ونه یار دزوړ
ژی بن .

وهه ر که سه ک ژ کورپن فی دهسته کی گازییا خو ل سهر بناخه یی
چاکی وچاکسازیی ناڤا دکهت .

حهديسا دههئى چاكى وچاكسازى

۱۰ - عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ السَّاعِدِيِّ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - : ﴿ إِنَّ الْإِسْلَامَ بَدَأَ غَرِيبًا وَسَيَعُودُ غَرِيبًا ، فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ ﴾ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ ، وَمَا الْغُرَبَاءُ ؟ قَالَ : ﴿ الَّذِينَ يُصْلِحُونَ عِنْدَ فَسَادِ النَّاسِ ﴾ رواه الطبراني والقضاعي .

سههلى كورئى سهعدئى ساعدئى - خودئى ژئى رازئى بت - ديبژت :
پيغه مبهري - سلاق لئى بن - گوت : ﴿ هندی ئيسلامه دههئى دهست پئى
كرى يا غهريپ بوو ، ودئى زفرت غهريپ ، فيجا خوزيپن غهريپان ﴾
گوتن : غهريپ كينه ، ئەهئى پيغه مبهري خودئى ؟ وئى گوت : ﴿ ئەهوين
خو چاك دكهن ، يان خهلكى چاك دكهن ^(۱) دههئى مروفت خراب دبن ﴾
طه بهراني وقوضاعئى فه دگوهيژن .

غهرىبىيا ئيسلامئى د ناڤ مروفتان دا باوهريپئى ل خودان باوهري زيده
دكهت ، ووى پتر موكم لئى دكهت ، چونكى ئەه د نهفسا خو دا يئى

(۱) ئەگەر بخوين (يُصْلِحُونَ) مەعنا وئى دبتە : خەلكى چاك دكهن ، و ئەگەر بخوين : (يَصْلِحُونَ) مەعنا دئى بته خو چاك دكهن .

چا که وبؤ خه لکی ژى یی چا که ، و کو مروقیّ موسلمان د ناؤ خه لکی دا یی غه ریب بت ئه قه نه تشته که ب سهر وی ب تنیّ دا هاتی ، به لکی به ری وی گه له ک پیغه مبه ر ژى - سلاف لیّ بن - هاتینه د ناؤ خه لکیّ زه مانىّ خو دا دغه ریب بوون ، وه کی پیغه مبه ری - سلاف لیّ بن - بو مه ئاشکه را کری کو پیغه مبه ر بو وی هاتبوونه بهرچاڤ کرن ، قیجا وی دیت هنده ک پیغه مبه ر هه بوون هژماره کا کیم یا مروقان د گه ل دا بوون ، وهنده ک دیتن زه لامه ک یان دو زه لام د گه ل دا بوون ، وهنده ک پیغه مبه ران که س د گه ل دا نه بو^(۱).

وئه قه حه دیسه هندى دگه هینت کو گه له کییا دویکه فیتیپ هه ر گازییه کیّ نیشانا دورستییا ویّ گازییّ نینه .

وچاگییا گازیکه ری وچا کسازیا وی ل سهر سیّ بناخه یان رادوه ستت ، بناخه یی ئیکىّ : ته وحیدا خودى یه .

(۱) وه کی بوخارى وموسلم ژ عه بدللاهى کورىّ عه بیاسى فه دگو هیژن .

حه ديسا يازدى يه كتاپه ريسيا خودى

۱۱ - عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا - أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - لَمَّا بَعَثَ مُعَاذًا - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - عَلَى الْيَمَنِ قَالَ لَهُ : ﴿ إِنَّكَ تَقْدُمُ عَلَى قَوْمٍ أَهْلِ كِتَابٍ ، فَلْيَكُنْ أَوَّلَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَى : أَنْ يُوحِّدُوا اللَّهَ تَعَالَى ، فَإِذَا عَرَفُوا ذَلِكَ ، فَأَخْبِرْهُمْ أَنَّ اللَّهَ قَدْ فَرَضَ عَلَيْهِمْ خُمْسَ صَلَوَاتٍ فِي يَوْمِهِمْ وَلَيَلَّتِهِمْ ، فَإِذَا صَلَّوْا ، فَأَخْبِرْهُمْ أَنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ زَكَاةً فِي أَمْوَالِهِمْ تُوْخَذُ مِنْ غَنِيِّهِمْ فَتُرَدُّ عَلَى فَقِيرِهِمْ ، فَإِذَا أَقْرَأُوا بِذَلِكَ فَخُذْ مِنْهُمْ ، وَتَوَقَّ كِرَاتِمَ أَمْوَالِ النَّاسِ ﴾ رواه البخاري ومسلم .

عبداللاهي كورئى عه عباسى - خودى ژئى رازى بت - دپيژت : ده مى پيغه مبهري - سلاف لى بن - موعاذ هنارتى دا بيته مهزن ل يه مهنئى گوتئى : ﴿ تو دئى چيه نك ملله ته كئى خودان كيتاب ^(۱) ، فينجا ئيكه مين تشئى تو وان بو گازى دكهى بلا نهو بت كو نهو ته وحيدا خودى بكنه ، ونه گهر وان نهو زانى تو ب وان بده زانين كو هندى خودى يه پينج نفير د روژهك وشه فه كئى دا ل سهر وان فهر كرينه ، ونه گهر وان نفير كرن ، تو ب وان بده زانين كو خودى زه كاتا مالى ل سهر وان فهر كرييه ، ژ زه نكينين وان

(۱) خدلكئى يه مهنئى هنگى وه كئى حه به شيان فله بوون .

دئیتە وەرگرتن و ل فەقیرین وان دئیتە زفراندن ، فێجا ئەگەر وان باوەری
 ب وی چەندی ئینا ، تو مالی ژ وان وەرگره ، و خۆ ژ مالی وان یی
 ب بها بده پاش ❷ بوخاری و موسلم فەدگوهرین .

مه‌عنا تشتی ئیکی یی ل سەر مروۆفی پیتقی کو ئەو بزانت ، چونکی یی
 وی ئەو نابته موسلمان په‌یقا ته‌وحیدی یه : (لا إله إلا الله) ئانه‌ کو :
 ژ ئەللاهی پێقه‌تر چو خودایی ب حق نین ، له‌و په‌رستن ب راما ناخۆ
 یا گشتی فە دقیت بو وی ب تنی بت ، وپشکا دووی ژ په‌یقا شاهی
 ئەفه‌یه : (محمد رسول الله) ئانه‌ کو : ژ موحه‌مه‌دی پێقه‌تر کو پیغه‌مبه‌ری
 خودی یه‌ که‌س یی ژ هه‌ژی دویکه‌فتنی نینه .

و ئەفه‌ بناخه‌یی دووی بنه‌جه‌ دکه‌ت : راستیا دویکه‌فتنی .

حه دیسا دوازدی

دویکه فتنا کیتابی و سونه تی

۱۲ - عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ : كَانَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - إِذَا خَطَبَ احْمَرَّتْ عَيْنَاهُ ، وَعَلَا صَوْتُهُ ، وَاشْتَدَّ غَضَبُهُ ، حَتَّى كَأَنَّهُ مُنْذِرُ جَيْشٍ ، يَقُولُ : صَبَّحَكُمْ وَمَسَّكُمْ ، وَيَقُولُ : ﴿ بُعِثْتُ أَنَا وَالسَّاعَةُ كَهَاتَيْنِ ﴾ وَيَقْرُنُ بَيْنَ إِصْبَعَيْهِ : السَّبَّابَةِ وَالْوُسْطَى ، وَيَقُولُ : ﴿ أَمَّا بَعْدُ : فَإِنَّ خَيْرَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ ، وَخَيْرَ الْهُدَى هُدَى مُحَمَّدٍ ، وَشَرُّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا ، وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ ﴾ رواه مسلم وغيره .

جابرئ کورئ عهبدللاهی - خودئ ژئ رازی بت - دبئژت : دهئی پیغمبهری - سلاف لی بن - خوتبه دخواند چافئن وی سور دبوون ، ودهنگئ وی بلند دبوو ، ودژوار دبوو ، دا بیژئ نهو یئ لهشکه ره کی ب دوژمنئ ناگه هدار دکهت ودبیژتئ : سپیدئ ویثقاری دی ئیته هه وه ، ودگوت : ﴿ نهز و قیامت وه کی فان ههردووان هاتینه ﴾ ووی ههردو تبلین خو : یا شاهدی ویا نافئ ددانه د گهل ئیک ، ودگوت : ﴿ وپاشی : باشرین گوتن کیتابا خودئ یه ، وچیتترین ری بو هیدایه تی رپکا موحه مدهیه ، وخرابترین کار کارین نوی دهر که فینه ، وهر بیدعه یه کا نوی دهر که فتی بهرزه بوونه ﴾ موسلم وهنده کین وی شه دگوهرن .

وئەف ھەدىسە ھندى دگەھىنت کو دويکەفتنا راست و دورست ئەوہ
 مروؤف پيگيريى ب کيتابا خودى وسوننه تا پيغەمبەرى وى - سلاڤ لى بن
 - بکەت ، چونكى رپکا دورست ئەوہ ، ومروؤف ژ قەنجىکاران نائيتە
 ھژمارتن ھەتا دويکەفتنا پيغەمبەرى - سلاڤ لى بن - نەکەت ، وھەر
 کارە کى ھەبت ھەتا ژ مروؤفى بيتە قەبويلکرن دڤيت دو شەرت تيدا
 ھەبن:

ئيك : دڤيت ئىخلاص تيدا ھەبت ، يەنى : بو خودى ب تنى بت .

دو : دڤيت يى دورست بت و ب وى رەنگى بت يى شريعةت پى
 ھاتى .

وھندى ئەو ل دويڤ شريعةتى نەبت ئو نائيتە قەبويلکرن ئەگەر خو
 ئىخلاص تيدا ھەبت ژى .

ئەگەر راستىيا فان ھەردو بناخەيان : تەوھيد و دويکەفتن ، د نەفسا
 مروؤفى دا بنەجھ بوون ، ئەف چەندە دى بتە کليل بو بناخەيى سيبى ژ
 بناخەيىن گازييا ئيسلامى ، بناخەيى خوپا ککرنى .

حه ديسا سيڙدي

خوپا ڪڪرن

۱۳ - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - : ﴿ مَنْ يَأْخُذْ عَنِّي هَؤُلَاءِ الْكَلِمَاتِ فَيَعْمَلْ بِهِنَّ ، أَوْ يَعْلَمْ مَنْ يَعْمَلُ بِهِنَّ ؟ ﴾ فَقَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ : فَقُلْتُ : أَنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ ، فَأَخَذَ بِيَدِي فَعَدَّ خَمْسًا ، وَقَالَ : ﴿ اتَّقِ الْمَحَارِمَ تَكُنْ عَبْدَ النَّاسِ ، وَارْضَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ لَكَ تَكُنْ أَعْنَى النَّاسِ ، وَأَحْسِنْ إِلَى جَارِكَ تَكُنْ مُؤْمِنًا ، وَأَحِبَّ لِلنَّاسِ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ تَكُنْ مُسْلِمًا ، وَلَا تُكْثِرِ الضَّحِكَ ، فَإِنَّ كَثْرَةَ الضَّحِكِ تُمِيتُ الْقَلْبَ ﴾ رواه الترمذي وأحمد .

ٺهٻو هورهيره - خودي زي رازي بت - ديڙت : پيغه مبهري خودي - سلاف لي بن - گوت : ﴿ ڪي دي ڦان په ڦان ڙ من وه رگرت ، وڪاري پي ڪهت ، يان نيشا وي دهت يي ڪاري پي بڪهت ؟ ﴾ ٺهٻو هورهيره ديڙت : من گوت : ٺهز ٺهه پيغه مبهري خودي ، ٺينا وي دهستي من گوت ويٽج گوتن ، وگوت : ﴿ خو ڙ هه راميان بده پاش دي بيه عياده تڪه رترين مرؤف ، و ب وي رازي بيه يا خودي دايه ته دي بيه دهوله مه نترين مرؤف ، وقه نجبي د گهل جيران ي خو بڪه دي بيه خودان باهر ، ووي بو خه لڪي بفي تا ته بو خو دڦيت دي بيه موسلمان ،

وگەلەك نەكە كەنى ، چونكى كەنیا زۆدە دلى دمړنت ﴿ ترمذى
ونهحمد فهدگوهرن .

وخوپاككرن نازادكرنا نهفسى يه ژ كيّم وكاس ودهغلان ، و ژ وان
نهخوشيان ژى يېن شهيتان دگههيتته عهبدېن خودى يېن چاك ، وچهند
مروّف نهفسا خو پاك وپاقر بكت هند ئه و دى نيزىكى خودايى خو بت ،
ودى د فەرمانا وى دا بت ، وئو كارى ل بهر خودانيّن نهفسين نساخ دى
ل بهر وى ب ساناهى كهفت ، وخودى د ئايهته كى دا ئاشكهرا دكهت كو
ئەوى كهسى ئيفهح ديت يى نهفسا خو پاقر كرى دهمى گوتى : ﴿ قَدْ
أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ﴾ (الشمس : ٩) .

ودهمى داعيه فان هەر سى بناخهين گازيا خو ب كاردئنت دقيّت
تبيعهتى دينى ژ بيرا وى نهچت .

حه يسا چاردی

تبیعه تی دینی

۱۴ - عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ : كَانَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - إِذَا بَعَثَ أَحَدًا مِنْ أَصْحَابِهِ فِي بَعْضِ أَمْرِهِ قَالَ : ﴿ بَشِّرُوا وَلَا تُنْفَرُوا ، وَيَسِّرُوا وَلَا تُعَسِّرُوا ﴾ أخرجه مسلم .

ئه بوو موسایؑ ئه شعهری - خودی ژى رازی بت - دبیرت : ئه گهر پیغه مبهری - سلاف لى بن - ئيك ژ صهحابیین خو ب هندهك كارى خو هنارتبا دا بیژتی : ﴿ خهلكی ب لایى خو فه بکیشن ووان ژ خو نه رهفین ، و ل بهر وان ب ساناهى بیخن و ب زهحمهت نهئین ﴾ موسلم فه دگوهریت .

ژ فی حه دیسیؑ ئاشکهره دبت کو تبیعه تی فی دینی ل سهر ب ساناهى ئیخستن و مزگینی گه هاندنی ییؑ ئافا کرییه ، نه کو ب زهحمهت ئیخستن و فه ره فاندنیؑ ، لهو ههر كه سه كىؑ وه عزه كى ل ئیكى بكهت و گوته كا خیرى بیژتیؑ دثیت ب نه رمی وعه قلداری بیژتیؑ ، وئه گهر خه له تییهك ژى دیت دثیت ب تازه یی و نه رم و حه لیمی و ب رهحم و دلوفانی بگوهورت ، و ب شان سالو خه تان ئهم دى شیین دینیؑ خو بهر ب رپكا راست و دورست فه بهین ، ئه گهر نه بلا ئهم ل هیفیا ده سپكا خه له لى بن .

ده ديسا پازدى ده سپىكا خه لهل و سستىي

۱۵ - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ : بَيْنَمَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - فِي مَجْلِسٍ يُحَدِّثُ الْقَوْمَ جَاءَهُ أَعْرَابِيٌّ ، فَقَالَ : مَتَى السَّاعَةُ ؟ فَمَضَى رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - يُحَدِّثُ ، فَقَالَ بَعْضُ الْقَوْمِ : سَمِعَ مَا قَالَ فَكَّرَهُ مَا قَالَ ، وَقَالَ بَعْضُهُمْ : بَلْ لَمْ يَسْمَعْ ، حَتَّى إِذَا قَضَى حَدِيثَهُ قَالَ : ﴿ أَيْنَ أَرَاهُ السَّائِلُ عَنِ السَّاعَةِ ؟ ﴾ قَالَ : هَا أَنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ ، قَالَ : ﴿ فَإِذَا ضُيِّعَتِ الْأَمَانَةُ فَانْتَظِرِ السَّاعَةَ ﴾ قَالَ : كَيْفَ إِضَاعَتُهَا ؟ قَالَ : ﴿ إِذَا وُسِّدَ الْأَمْرُ إِلَى غَيْرِ أَهْلِهِ فَانْتَظِرِ السَّاعَةَ ﴾ رواه البخاري .

نه بوو هور ويره - خودى ژى رازى بت - دبیژت : ده مه کی پیغه مبهري - سلاڤ لى بن - ل نك هه څالین خو یی روینشتی بوو بو وان دناخفت ، نه عرابیه هات ، وگوتهی : قیامت که نگیه ؟ ئینا پیغه مبهري - سلاڤ لى بن - بهرده وامی دا ناخفتنا خو ، هنده کان گوتهی : وی گوتهی لى بوو به لى ب گوتهی وی نه خوش بوو ، وهنده کان گوتهی : نه .. وی گوتهی لى نه بوو ، هه تا ده می وی گوتهی خو ب دوياهی ئینای ، گوتهی : ﴿ نه وی پسیارا قیامتهی کری کانی یه دی ل کیفه بینم ؟ ﴾ وی گوتهی : نهفه نه زم نه وی پیغه مبهري خودی ؟ ئینا پیغه مبهري - سلاڤ لى بن - گوتهی :

﴿ ئه گهر ئيمانته هاته بهرزه کرن ل هيفيا قيامه تي به ﴾ وی گوت :
بهرزه کرنا ئيمانته تي چاوايه ؟ گوت : ﴿ ئه گهر کار بو که سي نه ژ هه ژي
هاته دان تو ل هيفيا قيامه تي به ﴾ بوخاري فه دگو هيژت .

مه عنا : ئه گهر مروفي خو نه نياسي وقه در وبه ايي خو ب دورستي
نه زاني ، وچاقي وي مال هندی هيژ ب کير نه هاتي خو بينته پيش ، نه و
ده سپيکا دويماهيا ويه .

وماده م مه سه له ب في رهنگيه دقيت ئه گه را خه له لي بيته زانين .

حه دیسا شاردی

ئه گه را خه له لی

۱۶ - عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا - قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ

اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - يَقُولُ : ﴿ إِنَّمَا النَّاسُ كَالْإِبِلِ الْمِثَّةِ ، لَا

تَكَادُ تَجِدُ فِيهَا رَاحِلَةً ﴾ رواه البخاري ومسلم .

عبدللاهی کوری عومهری - خودی ژی رازی بت - دیژت : من

گوهر ل پیغه مبهری بوو - سلاف لی بن - دگوت : ﴿ هندی مروفن وهکی

حیشران نیژیکه ژ سه دان تو پیړه هه کی د ناډ دا نه بیڼی ﴾ بوخاری

وموسلم فه دگوهریڼ .

څی حه دیسی به حسه کی دورت ورپیشادانه کا ب مفا تیدا هدیہ :

به حس ئه څه یه : پیغه مبهر - سلاف لی بن - ب مه دده ته زانین کو

پتیریا مروځان کیماسی ل نک هدیہ ، وئو وین تمام - یان ژی نیژیکي

تمامی - د ناډ مروځان دا دکیمن ، کانی چاوا دهمی تو سه د حیشران

دینی ل بهر چافین ته ئه و دی گه له ک بن ، به لی دهمی ته دځیت ئیکی

ژوان بو خو هلیژیری دا لی سویار بی یان باری خو لی بکه ی ، وپی

بی وېچی ، نیژیکه تو ئیکا ب کیړهاتی د ناډ دا نه بیڼی ، مروځ ژی

دوه سانه ، ل بهر چاډ ئه و گه له کن ، به لی ئه گهر ته ځیا ئیکی بو خو ژی

هلبژیری دا تشته کی نیشا ته بدهت ، یان فهتوایه کی بدهته ته ، یان
ب کیړ ئیمامه تیږی بیت ، نیزکه تو وی نه بینی ..

ورپنیشدان نه څه یه : پیغمبر - سلاډ لی بن - ب څی گوتنا بهری
نومه تی دده ته هندی کو دڅیت نه و خو بوهستین وکاری بکهن بو هندی
دا مروځین ژ ههژی و ب کیړ هاتی بهر هه ډ بکهن ، وبیننه پیش ، وکارین
گشتی بیخنه دهستین وان ، دا فایې وان بگه هته خه لکی هم میان .

ونه گهر نه م ب نه گه را خه له لی زانا وئا گه هدار بووین ، دڅیت چاهیا
وی ژی بزاین .

حه ديسا مه قدى

چاره يا خه له لى

۱۷ - عَنْ تَمِيمِ الدَّارِيِّ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - أَنَّ النَّبِيَّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ : ﴿ الدِّينُ النَّصِيحَةُ ﴾ قُلْنَا : لِمَنْ ؟ قَالَ : ﴿ لِلَّهِ ، وَلِكِتَابِهِ ، وَلِرَسُولِهِ ، وَلِأَيِّمَةِ الْمُسْلِمِينَ وَعَامَّتِهِمْ ﴾ رواه مسلم .

ته ميمى دارى - خودى ژى رازى بت - دبىژت پيغه مبهرى - سلاف لى بن - گوت : ﴿ دين شيره ته ﴾ مه گوت : بو كى ؟ گوت : ﴿ بو خودى وبو كيتا با وى ، وبو پيغه مبهرى وى ، وبو مه زنين موسلمانان وبو عاميين وان ﴾ موسلم فه دگو هيژت .

ب شيره تكرنى ب تنى ئهم دشين خو راست و دورست بكهين ، وكارى چاك بكهين ، وخه له تبيين خو دورست بكهين ، ژ بهر قى چهندى شيره تكرون كاره كى فهره دقيت ئهم نه هيلين ، وئه گهر هات وكه سه كى ژ دلسوزيا خو شيره ته كى باش ل مه كر دقيت ئهم ژى بينته نگ نه بين وخو ژى عيجز نه كهين ، چونكى ب تنى مروقى نه زان وبى فام ژ شيره تان دره فت وخو د سهر شيره تكرنى را دبين .

وشیره تکه ری دلسۆز وده سپاک نیشانا وی ئه وه ده می وی دقیت
که سه کی شیر هت بکه ت ، ده می یی ب تنی ئه وه وی شیر هت دکه ت نه
کو د ناف خه لکی دا ، بو هن دی دا ئه وه شهر می ژ خو نه که ت .

وبه رو فاژی فی چه ندی ئه وه که سی د شیر ه خو دا یی دلسۆز وراستگو
نه بت دی د ناف خه کی دا و ل پیش چاقین وان شیر هتان ل که سی به رانه ر
که ت ، دا وه سا خو بیتته پیش کو ئه وه که سه کی دلسۆزه ، یان زی دا
ئه وه وی بشکیئت وخه له تییا وی د ناف خه لکی دا به لاف که ت .

وئه گه ر ئه م ئه وه بین یین ب کاری شیر ه تکر نی رادبین دی شیین وی
واقعی پهیدا کهین یی مه دقیت .

حه ديسا هه زدي نهو واقعي مه دقيت

١٨ - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ : قَالَ النَّبِيُّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - : ﴿ إِنَّ مِنْ عِبَادِ اللَّهِ عِبَادًا لَيَسُودُوا بِأَنْبِيَاءَ ، يَغْضِبُهُمُ الْأَنْبِيَاءُ وَالشُّهَدَاءُ ﴾ قِيلَ : مَنْ هُمْ ؟ لَعَلَّنَا نُحِبُّهُمْ ، قَالَ : ﴿ هُمْ قَوْمٌ تَحَابُّوا بِنُورِ اللَّهِ مِنْ غَيْرِ أَرْحَامٍ وَلَا أَنْسَابٍ ، وَجُوهُهُمْ نُورٌ ، عَلَى مَنَابِرٍ مِنْ نُورٍ ، لَا يَخَافُونَ إِذَا خَافَ النَّاسُ ، وَلَا يَحْزَنُونَ إِذَا حَزَنَ النَّاسُ ﴾ ثُمَّ قَرَأَ : ﴿ أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴾ (يونس : ٦٢) . رواه الطبري وابن حبان .

نهو هورهيره - خودي زي رازي بت - ديوت : پيغمبهري - سلاف لي بن - گوت : ﴿ ژ به نيستن خو هندهك بهني هه نه نه پيغمبهري ، پيغمبهري وشهيد هه سويدي پي دهن ﴾ هندهكان گوت : نهو كينه ؟ بهلكي نه هه زي بكهين ؟ پيغمبهري - سلاف لي بن - گوت : ﴿ نهو هندهك مروفن بو خودي هه زي نيك ودو كريه ژ بهر مروفايني ونه سهبي ، ديمين وان روناينه ، نهو ل سهر هندهك مينبهرين ژ روناينه ، نهو ناستن ده مي خهلك دترسن ، و ب خه ناكهفن ده مي خهلك ب خه م دكهفن ﴾ پاشي وي نهف نايه ته خوند ﴿ ألا إن أولياء الله لا خوف عليهم ولا هم يحزنون - هندي وهليين خودينه چو ترس ل سهر وان نينه وهو ب خه م نكهفن ﴾ طه بهري وبن حبان فه دگو هين .

مه‌عنا : ب ڦيانا ژ بو خودی دوعات وگازیکه‌رین ئیسلامی خیری
 هه‌میی ب ده‌ست خو ڦه‌ دئین ، و ب ڦيانا ژ بو خودی دلین وان
 دگه‌هنه‌ ئین ، ورحین وان پاک وبلند دین .. وئەڤ ڦيانا پاقر وزه‌لاله‌ یا
 ئیسلام ل سه‌ر مه‌ فه‌رز دکه‌ت و ژ مه‌ دخوازت نه‌ کو ڦيانا حزباتییا
 به‌رتەنگ وته‌عه‌صصوبا کریت .

وموسلمانان ئە‌گه‌ر ب ڤی ره‌نگی هه‌ز ژ ئیک و دو کر وڤيانا وان بو
 خودی دبت ئە‌و دی وان حق وحقووقان ب جه‌ ئین یین وان ل سه‌ر
 ئیک و دو هه‌ین .

حه ديسا نۆزدى مافين موسلمانى

۱۹ - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ : ﴿ حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ سِتٌّ ﴾ قِيلَ : مَا هُنَّ يَا رَسُولَ اللَّهِ ؟ قَالَ : ﴿ إِذَا لَقِيَتهُ فَسَلَّمَ عَلَيْهِ ، وَإِذَا دَعَاكَ فَاجِبُهُ ، وَإِذَا اسْتَنْصَحَكَ فَانصَحْ لَهُ ، وَإِذَا عَطَسَ فَحَمِدَ اللَّهَ فَسَمِّتُهُ ، وَإِذَا مَرَضَ فَعُدُّهُ ، وَإِذَا مَاتَ فَاتَّبِعْهُ ﴾ رواه مسلم .

ئەبوو ھورەيرە - خودى ژى رازى بت - دېيۆت : پېغەمبەرى - سلاڤ لى بن - گۆت : ﴿ مافى موسلمانى ل سەر موسلمانى شەشەن ﴾ گۆتن : ئەو چنە ئەى پېغەمبەرى خودى ؟ گۆت : ﴿ ئەگەر تو ھاتىيە راستا وى سلاڤ بكى ، ئەگەر وى تو خواندى د بەرسقا وى ھەرە ، ئەگەر داخوازا شىرەتى ژ تە كر وى شىرەت بکە ، ئەگەر بېئىزى وھەمدا خودى كر بەرسقا وى بدە ، ئەگەر نساخ وو سەرا بدە ، ئەگەر ئەو مر ل دويڤ وى دەرکەفە ﴾ موسلم ڤەدگۆھىزت .

ئەڤە ھندەك ژ وان ھەق و مافانە يىن پېتڤىيە مروڤى داعىيە بدەتە براين خۆ چونكى پاراستنا ڤان مافان ئەو شوپرەھىيە يا گازىيا وى ژ پارچەبوون و ژيڤقەبوونى دپاريت ، ووى ب خۆ ژ خەمسارىيى رزگار دکەت ، مەعنا پاراستنا وان پاراستنە بو وى وبۆ براين وى ژى .

وڀشتي ٿي هه مڀي هندهڪ مه سه لين گرنگ وگشتي هه نه پڻتقييه ل
سه هه ر موسلماننه کي ڪو لي ٿا گه هدار بيت ووان ڙ بير نه ڪهت ، و
ڙ وان ڪاران : ده سپڪا گازيڪهري (داعيه) ي .

حه یسا بیستی ده سپیکا گازیکه ری

۲۰ - عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا - قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - : ﴿ لِكُلِّ عَمَلٍ شِرَّةٌ ، وَلِكُلِّ شِرَّةٍ فَتْرَةٌ ، فَمَنْ كَانَتْ فَتْرَتُهُ إِلَى سُنَّتِي فَقَدْ أَفْلَحَ ، وَمَنْ كَانَتْ إِلَى غَيْرِ ذَلِكَ فَقَدْ هَلَكَ ﴾ رواه أحمد وغيره .

عبدللاهیؑ کوری عه مرى - خودی ژى راي بیت - دبیرت : پیغمبر
- سلاف لی بن - دبیرت : ﴿ بۆ ههر کاره کی زیره کیهك ههیه ، وههر
زیره کیهكی بی خیره تیبهك بۆ ههیه ، ئیجا هه چیی بی خیره تیبا وی ل نک
سوننه تا من بت نهو هاته سهر ری ، وهه چیی بی خیره تیبا وی ل نک
تشته کی دی بت نهو چوو هیلاکی ﴾ نه همد وهنده کین دی فه دگوهیزن .
بی گومان ههر کاره کی ده سپیکهك بۆ ههیه ، وههر ده سپیکه كا هه بت
دی یا ب زه جهته ، وزه جهه تیبا ده سپیکى ژ مروفه کی بۆ ئیکى دی یا
جودایه ، و ب نسبت وی موسلمانى بی قهستا کارى گازیکرنا ژ بۆ
دینی دکهت ده سپیکا وی دی یا ب هیژ بت ، چونکی وی دئیت دینی
هه میی ب کار بینت ، وخو ژ شرکی هه میی بدهته پاش .. وهوسا ب
نسبت هه می مه سه لین دی ، به لی قی گه رمیا وی یا ل ده سپیکى
دهمه کی سست وخافییهك د دویف دا دئیت ، ئیجا نه گهر نهو خافی

ل وی دهمی بیت یا ئەو تێدا ل سەر سوننەتی ، ئەو خودی خیرا وی قیا
و ئەو ب هیداهات هات ، ئەگەر نه ئەو دی چته هیلاکی ، خودی مه
بپاریزت .

ژ بهر قی چەندی نیشانا ب هیدایەت هاتنا مروۆفی ئەو خودی بهری
وی دهته وی زانایی یی بهری وی ددهته سوننهتا پیغه مبهری - سلاق لی
بن - و خیری ل بهر وی شرین دکەت ، و بهری وی ژ وی کهسی
وهر دگیرت یی سوننهتی ل بهر وی رهش دکەت ، و بهری وی ددهته
بیدعی .

ژ بهر قی چەندی گرنگیا هەقالینییی بو مروۆفی ناشکەرا دبت ،
و مروۆفی داعیه دقیت ل قی چەندی زی یی ئاگە هدار بت .

حه ديسا بيسٽ وئیکي گرنگيا هه فالينبيي

۲۱ - عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ : ﴿ مَثَلُ الْجَلِيسِ الصَّالِحِ وَالسَّوِّءِ كَحَامِلِ الْمَسْكِ وَتَافِخِ الْكَبِيرِ ، فَحَامِلُ الْمَسْكِ إِمَّا أَنْ يُحْذِيكَ ، وَإِمَّا أَنْ تَبْتَاعَ مِنْهُ ، وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ مِنْهُ رِيحًا طَيِّبَةً ، وَتَافِخُ الْكَبِيرِ إِمَّا أَنْ يُحْرِقَ ثِيَابَكَ ، وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ رِيحًا خَبِيثَةً ﴾ رواه البخاري ومسلم .

ئەبوو موسايى ئەشعەرى - خودى ژى رازى بت - ديژت :
پيغەمبەرى - سلاف لى بن - گوت : ﴿ مەتەلا هەفالى چاك وهەفالى
خراب وهكى مەتەلا هەلگري مسكى ووى كەسيه يى پف دكەتە
كوپرهى ، هەلگري مسكى يان دى ھندەك مسكى دەتە تە يان تو دى
ھندەكى بۆ خو ژى كرى ، يان ژى دى بېھنە كا خوش ژى بينى ، وئەوى
پف دكەتە كوپرهى يان دى جلكين تە سوژت ، يان دى بېھنە كا نە خوش
ژى بينى ﴾ بوخارى وموسلم فەدگوھيژن .

وئەفە تمامەتيا بەھسى بۆريه :

ب هەفالىنيا مروڤين باش خودى مروڤى ژ سەرداچوونى رزگار
دكەت ، و ب تېكەليا باشان فاسق ب ھيدايت دئين ، يووسفى كورى

ئەسبىاطى زانايە كى ژېھاتى بوو ، دىيژت : « بابى من مروڧه كى قەدەرى
بوو ، وخالين من رافزى بون ، خودى ئەز ب سوفيانى رزگار كرم » .

مەعنا : ھەڧالينيا ون كەسان يين دويكەفتنا سوننەتى دكەن ، دى بتە
ئەگەرا ھندى خودان زانينە كا باش ب دەست خوڧە بينت ، وئەخلاڧە كى
باش ل نك خوڧەيدا بكەت ، وڧىرى چاكيى بت ، و ژ مروڧين خراب
ويىدەچى بيتە پارستن .

ڧيجا ئەگەر خودى كەرەم ل دگەل داعيەى كر وبەرى وى دا
مەنھەجى دورست ، وھەڧالين چاك ژ ئەھلى سوننەتى ب رزقى وى كر
دڧيت ئەو پاراستنى ل سەر راگرتنا گازييا خوڧە بكەت .

حه دیسا بیست ودووی راگرتنا گازیی

۲۲ - عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ : ﴿ مَا مِنْ نَبِيٍّ بَعَثَهُ اللَّهُ فِي أُمَّةٍ قَبْلِي ، إِلَّا كَانَ لَهُ مِنْ أُمَّتِهِ حَوَارِيُّونَ ، وَأَصْحَابٌ ، يَأْخُذُونَ بِسُنَّتِهِ وَيَقْتَدُونَ بِأَمْرِهِ ، ثُمَّ إِنَّهَا تَخْلُفُ مِنْ بَعْدِهِمْ خُلُوفٌ ، يَقُولُونَ : مَا لَا يَفْعَلُونَ ، وَيَفْعَلُونَ مَا لَا يُؤْمَرُونَ ، فَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِيَدِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ ، وَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِلِسَانِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ ، وَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِقَلْبِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ ، وَلَيْسَ وَرَاءَ ذَلِكَ مِنَ الْإِيمَانِ حَبَّةٌ خَرْدَلٍ ﴾ رواه مسلم .

عبداللاهی کوری مهسعودی - خودی ژی رازی بت - دیبژت : پیغمبره ری - سلاف لی بن - گوٹ : ﴿ هر پیغمبره کی خودی بهری من د ناف نومته کی دا هنارت بت هندهک پشته فان وهفال وی هه برونه پیگیریی ب سوننه تا وی بکته وکاری ب فرمانا وی بکهن ، پاشی پستی وان هندهک دهستهک دئین وی دبیزن یا نه کهن ، ووی دکهن یا فرمان پی ل وان نه هاتییه کرن ، فیجا هه چیی ب دهستی خو شهرپی وان بکته نهو خودان باوهره ، وهه چیی ب نه زمانی خو شهرپی وان بکته نهو خودان باوهره ، وهه چیی ب دلی خو شهرپی وان بکته نهو خودان باوهره ، وپستی وی چهندی هندی دندکه کا خه رده لی باوهری نینه ﴿ موسلم قه دگوهرت .

ړاگرتن ومانا دهعوى وکاکلکا وى ټهوه فدرمانا ب باشيى وپاشقهبرنا
 ژ خرابيى بيته کرن ، وهه ر جاره کا ټهف چهنده نه ما غهزه با خودى دى
 خهلکى گرت ، وعه زابه کا گشتى دى ب سهر وان دا ئيت ، وه کى د
 حه ديسکا پيغه مبه رى دا - سلاف لى بن هاتى - : ﴿ ما من قوم يعمل فيهم
 بالمعاصي هم اعز من يعملها ، ثم لا يغفرون ذلك إلا عنهم الله عقاب منه -
 هه ر ملله ته کى گونده د ناډ دا بينه کرن وټه و ژ وان ب هيژتر بن
 بين گونده ان دکهن ، وټه و وى چهندي نه گوهورن ، خودى عه زابه کا
 گشتى دى ب سهر وان دا ئينت ﴾ .

وفه رمانا ب باشيى وپاشقهبرنا ژ خرابيى پيک وده رجه بو هه نه ،
 وه کى د حه ديسا بو رى دا هاتى : گوهورينا ب ده ستى ، ټه گه ر نه شيا
 گوهورينا ب ټه زمانى ، ټه گه ر نه شيا ب دلى .. و ژ فى چهندي ده رکه فت
 چو باوهرى نامينت !

فيجال سهر مروفى داعيه فده د فى چهندي دا بى شاره زاب ت ، دا
 د سهر ده رجه کى را باز نه ده ته ده رجه کا دى ، فيجا تويشى خه له تى
 وگرفتاريى بت .

ومروفى موسلمان خو ده مى ب کارى فدرمانا ب باشيى وپاشقهبرنا ژ
 خرابيى رادبت ژى دفت ژ ټه خلاقى گازيکه رى يى دورست
 ده رنه که فت .

حه دیسا بیست و سیی ئه خلاقى گازیکه ری

۲۳ - عَنْ أَنَسٍ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - عَنِ النَّبِيِّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ : ﴿ ثَلَاثٌ مُهْلِكَاتٌ وَثَلَاثٌ مُنْجِيَّاتٌ ، ثَلَاثٌ مُهْلِكَاتٌ : شَحْ مُطَاعٌ ، وَهَوًى مُتَّبَعٌ ، وَإِعْجَابُ الْمَرْءِ بِنَفْسِهِ . وَثَلَاثٌ مُنْجِيَّاتٌ : خَشْيَةُ اللَّهِ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ ، وَالْقَصْدُ فِي الْفَقْرِ وَالْغِنَى ، وَالْعَدْلُ فِي الْغَضَبِ وَالرِّضَا ﴾ أخرجه البزار .

ئهنهس - خودی ژى رازی بت - دبیرت : پیته مبه ری - سلاقی لی
بن - گوت : ﴿ سی تشت خودانی دبه نه هیلاکی و سی تشت وی رزگار
دکن ، ههر سیکن وی دبه نه هیلاکی ئه فه نه : به خیلیا گوهداری بو
بیته کرن ، وهوایی نه فسی بی دویکه فتن بو بیته کرن ، وکو مروف زیده
د خو بگهت و ب خو موعجب بیت . وههر سیکن وی رزگار دکن
ئه فه نه : ترسیانا ژ خودی فه شارتی وئاشکهر ، وئابوری د فه قیری
وزه نگینی دا ، و دادی د کهرب فه بون هرازیوونی دا ﴾ به ززار
فه دگو هیزت .

وئهو ئه خلاقین ئه فه هه دیسه ژ مه دخوازت ئه مل نک خو پهیدا بکهین
باشیی هه میی د ناف خو دا هل دگرن ، کا چاوا ئهو ئه خلاقین هه دیس
مه ژى دده ته پاش خرابیی هه میی د ناف خو دا هل دگرن ، وئیک ژ

خرابتيرين وان نه خلاقان يين كو دقيت ل نك داعيه‌ی نه‌بن نه‌وه نه‌و زيده
د خو بگه‌هت ، و ب گوتن وبوچوونين خو يي موعجب بت ، وهزر
بكهت راستي ودورستي ههر نه‌وه يا ل نك وي هه‌ی ، له‌و دقيت خه‌لك
هه‌می ب دويف وي بكه‌فن ، و گوهداريا كه‌سی دي ژلي وي نه‌كه‌ن .

وه‌ر كه‌سه‌كي نه‌ف نه‌خلاق خراب ل نك په‌يدا بوو ژي عه‌جيگرتي
نه‌به نه‌گه‌ر ته‌ ديت چو دادی وعه‌داله‌ت د ده‌ر حه‌قا هله‌سه‌نگاندنا
خه‌لكي دا ل نك نه‌بت ، چونكي هه‌رده‌م نه‌و دي لي گه‌رييت خه‌لكي
بشكييت ، وبه‌ايي وان د چاڤين خه‌لكي دا كي‌م بكه‌ت ، دا خو بينته‌ پيش
وخه‌لكي ل دور خو كوم بكه‌ت .

مروفي داعيه‌ نه‌گه‌ر ب في ره‌نگي لي هات وي هند هاي ژ ده‌عوه
وگازيا خو نامينت هندی دي هاي ژ خو مينت ، وهند كاري بو گازيا
خو ناكه‌ت هندی دي كاري بو شه‌خصي خو كه‌ت .

ونه‌خلاق داعيه‌ی يي باش هه‌رده‌م وي پالده‌ت كو نه‌و سياج
وشويرها گازيا خو بپاريزت .

حه دیسا بیست و چاری

شویرها گازیی

۲۴ - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - : ﴿ لَا يَفْرَكُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً ، إِنْ كَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا آخَرَ ﴾ رواه مسلم .

ئەبوو ھورەیرە - خودی ژێ رازی بت - دیبژت : پیغمبەری - سلاف لی بن - گۆت : ﴿ مێرەکی موسلمان بلا کەریین خو ژ ژنەکا موسلمان ئەنە کەت ، ئەگەر وی ب پەوشتەکی وی نەخۆش بت ئەو ب پەوشتەکی وی یی دی دی یی رازی بت ﴾ موسلم ئەدگۆھیزت .

وئەف تۆرە یی پیغمەر - سلاف لی بن - د فی گۆتتا خو دا بەری مە ددەتی دقیت ئەم د گەل وان ھەمی کەسان ب کار بینین یین ئەم تیکەلیی د گەل دکەین ، چونکی مفاہەکی دینی ویی دنیایی یی مەزن د فی تۆرەیی دا ھەبە ، ورحەتی وتەنایی ژێ بو نەفسا مڕۆفی تیدا ھەبە ، چونکی د فی دنیایی دا ب دەست ناکەفت مڕۆف مڕۆفەکی کامل وتمام ببینت ، وھەما بەسی مڕۆفەکییە یی تمام بت کو تو بشیی خرابی وکیماسییین وی بەژمیری .

ومرئی شارەزا وتیگەھشتی ئەو یی نەفسا خو ل سەر ھندی پەرورەدە بکەت کو ھەر دەم ئەو تەوہوقعا ھندی بکەت ھندەک تشتین وی پی

نهخۆش بت ژان کهسان بیهنت یین نهو د گهل وان دژیت یان تیکه لسی
 د گهل دکهت ، چونکی یا بهر عدقل نینه خه لک هه می د هه می
 سالوخته تین خو دا وه کی مروقی بن ، پشتی هنگی نه گهر ته مروقه ک دیت
 تشته کی ته پی نهخۆش بت ل نک هه بت ، هزرا خو د وان تشتان دا بکه
 یین ته پی خو ش کول نک وی ههین ، مسو گهر گه له ک تشتین ته پی
 خو ش بت دی ل نک بین ، هنگی تو وان تشتین کیم یین ته پی نهخۆش
 گوری وان گه له ک تشتان بکه یین ته پی خو ش ، دا زورداریسی ل وی
 کهسی نه کهی ، وژینا خو زی تژی قه هر ونه خو شی نه کهی .

و مروقی داعیه نه گهر شیا فی شویره یی پاریزت ، دی شیت هه می
 کاروباران ب رهنگه کی دورست کیشت وپیشت ، وته قدیرا وی بو هه می
 مهسه لان دی یا دورست بت .

حه ديسا بيست و پينجي

پيشانا کاروباران

۲۵ - عَنْ عَائِشَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا - أَنَّ النَّبِيَّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ لَهَا : ﴿ يَا عَائِشَةُ ! لَوْلَا أَنَّ قَوْمَكَ حَدِيثُ عَهْدٍ بِجَاهِلِيَّةٍ ، لَأَمَرْتُ بِالْبَيْتِ فَهْدَمَ ، فَأَذْخَلْتُ فِيهِ مَا أُخْرِجَ مِنْهُ ، وَالزَّقْتُهُ بِالْأَرْضِ ، وَجَعَلْتُ لَهُ بَابَيْنِ : بَابًا شَرْقِيًّا ، وَبَابًا غَرْبِيًّا ، فَبَلَغْتُ بِهِ أَساسَ إِبْرَاهِيمَ ﴾ رواه البخاري ومسلم .

عائشا - خودی ژئی رازی بت - دیوژت : پیغه مبهری - سلاقی بن - گوژت : ﴿ نهی عائشا ! نه گهر ژ بهر هندئ نه با کو ملله تی ته هیشتا ژ دهمی جاهلیه تی دویر نه که فینه نه ز دا فره مانئ ب خرابکرنا بهی تی دهم ، ونه ز دا وی دهمه د گهل یا کو ژئی هاتییه دهر یخستن ، ودا وی ب عهردی فه راست کهم ، ودا دو دهر گه هان ئیخمی : دهر گه ه کی رۆژ نافیی و دهر گه ه کی رۆژه لاتی ، ودا وی گه هینمه بناخه یین ئیبراهیمی ﴾ بوخاری وموسلم فه دگوهرن .

ب پیشانه کا دورست بو کاروباران هر تشتهک ل جهی وی یی دورست دئیتهدانان ، وشاره زایی وکاربنه جهییا مروضی داعیه ب قی چهندی ناشکهر دبت ، چونکی نهو مهسه لی ب رهنگه کی مهزنتر

ژړهنگی وی یی دورست لی ناکهت ، و د ههمی کارین خو دا هنرا خو
د سیاستا شهرعی دا دکهت .

و د فی مهسه لی دا هندهك كهس زیډه ب ناډ دا دچن ، ههتا تو دی
بینی نهو چو بهایی نادهنه سوننه تی ، وحهقیی ب چو څه ناگرن ب وی
هیجه تی دا ئیک ریژیا نوممه تی - وه کی نهو هنر دکن - بیته پاراستن ،
ودا پی ل سهر وشعوورا خه لکی نه ئیته دانان !

و ب هنرا من نهو کاری وان کارڅه دانه کا نه دورسته ژ کاری هندهك
كه سین دی یین دنیایی سهرك وبنك دکن سهره تشته کی ژ ههمیا
بچویکتر ، وحهقی د ناڅهرا فان هردو دهسته کان دایه :

نهم خو ژ گوتنا حهقیی بی دهنگ ناکهین ، ودهډ ژ گوتنا سوننه تی
بهرنادهین ، و د گهل هندي ژی نهو وی حکمهت وئسلووبه کی جوان
وتازه دگه هینین وبه لاف دکهین .. وئه گهر مه دیت هندهك تشته
بهروفاژی کاری مه پیدای بوون ، نهم ب کاری بیرئینانی ب تنی رادبین ،
وه کی خودی نهمر دکهت : ﴿ فَإِنَّ الذِّكْرَ تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴾ هندي
بیرئینانه مفایی دگه هینته خودان باوهران .

ونه څه یه ئسلووبی پیغه مبهری - سلاف لی بن - د پهروده کرنی دا .

حه دیسا بیست وشه شی ریکا په روه رده کرنی

۲۶ - عَنْ عَائِشَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا - أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ : ﴿ يَا عَائِشَةُ ! إِنَّ اللَّهَ رَفِيقٌ يُحِبُّ الرَّفْقَ ، وَيُعْطِي عَلَى الرَّفْقِ مَا لَا يُعْطِي عَلَى الْعُنْفِ ، وَمَا لَا يُعْطِي عَلَى مَا سِوَاهُ ﴾ رواه مسلم .

عائشا - خودی ژى رازى بت - دبیژت : پیغمبه ری - سلاف لی بن - گوت : ﴿ نهی عائشا ! هندی خودیه یی نهرم وحه لیمه وئو هه ز نهرم وحه لیمى دکهت ، وئو خیرا ئو سهره نهرم وحه لیمى ددهت ئو سهره دژواریى نادهت ، وئو سهره ته کى دی ژبلی وى نادهت ﴾ موسلم فه دگو هیژت .

ئه فهیه مهنه ج وړیاز :

مروځى داعیه ب نهرم وحه لیمى و ب په ننگه کى ب ساناهى وجوان ودویر ژ توندی ودژواری وړه قیى خه لکی بو دینى گازی بکهت ، چونکى ب څی په ننگى خه لك دى د بهرسفا مه ئین ، وگوهداریا مه کهن، وئهم دى شین رازیوونا خودی ب دهست خو فه ئین .

و ژ تښتن گشتي يښ کو فېره بښه زانين نهوه : نههم جوداهيبي يځينه
د نافهرا گوتن وکړياري دا ، يان ژي بلا بيژين : د نافهرا (نهظهري) و
(تهطيقی) دا .

حه دیسا بیست وحه فتی

جوداهی د ناقهه را گوتن وکریاری دا

۲۷ - عَنْ أَنَسٍ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - عَنِ النَّبِيِّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ : ﴿ رَأَيْتُ لَيْلَةَ أُسْرِي بِي رَجُلًا تُقْرَضُ شِفَاهُهُمْ بِمَقَارِيضَ مِنْ نَارٍ ، فَقُلْتُ : مَنْ هَؤُلَاءِ يَا جَبْرِيلُ ؟ فَقَالَ : الْخُطَبَاءُ مِنْ أُمَّتِكَ ، يَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَيَنْسَوْنَ أَنْفُسَهُمْ ، وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴾ رواه ابن حبان .

ئهنهس - خودی ژی رازی بت - دیبژت : پیغه مبهدر - سلاف لی بن - دیبژت : ﴿ شفا نهز تیدا هاتیمه برن بو عهسمانی من هندهك زهلام دیتن دهفین وان ب هندهك مهقهسین ناگری دهاتنه دراندن ، من گوت : نهی جبریل نهفه کینه ؟ وی گوت : خوتبه خوینین نوممه تا ته نه ، فهرمانی ب قهنجیی ل خه لکی دکهن وخو ژ بیر دکهن ، ونه و قورئانی دخوینن نه ری ما نهو تی ناگههن ﴾ ئبن حبان فه دگوهریزت .

ونهفه گرنگترین مهسه لهیه دکه فته بهرانبهر وان یین بو ریکا خودی گازی دکهن ، داعیه کی یان خوتبه خوینه کی تو دی بیینی بو خه لکی بهحسی زوهدی دکته ، ونه و ب خو دویرتترین مروقه ژ زوهدی ، یان بهحسی خرابییین غه یسه تی دی بو وان کته ، ونه و ب خو ژ هه می که سان پتر غه ییه تی دکته ، ئیکی دی بهحسی ئاخره تی وتنه نگافییین وی

بۆ خەلکی دکەت ، ویی ژ هەمی کەسان پتر کاری خۆ بۆ ئاخەرەتی
نەکری ئەو !!

قێجا کەسی ئەفە حالی وی بت ترسە کا مەزن ل سەر وی هەیه ،
وفایدی مەزن د هندی دایە مرۆف خۆ ژ وی دویر بکەت ، وەسا نەبت
مرق شیرەتە کی لی بکەت ین بیرا وی ل حەقیی بینتەفە .
و ژ وان تشتین پیتقییه بێنە زانین هویریینی ورژدیا داعیه وگازیکەرییه .

حه دیسا بیست وههشتی هوویرینی ورژدیا گازیکه‌ری

۲۸ - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - عَنِ النَّبِيِّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ : ﴿ كَفَى بِالْمَرْءِ كَذِبًا أَنْ يُحَدِّثَ بِكُلِّ مَا سَمِعَ ﴾
رواه مسلم .

ئه‌بوو هوره‌یره - خودی ژۆ رازی بت - دیبژت : پیغه‌مبەر - سلاف
لی بن - دیبژت : ﴿ تیرا مروؤی هه‌یه دره‌و کو هه‌ر تشته‌ی وی گوهر
لی بیت ئه‌و بیژت ﴾ موسلم فه‌دگوهریزت .

مروؤی داعیه‌ د هه‌می تستان دا یی‌ه‌شیاره‌ وه‌ویرینییا وی هه‌یه‌ ، ب
تایبه‌تی د وان گو‌ت‌نان دا یین وی گوهر ل‌خه‌ل‌کی دبن ، یان ئه‌و د
کتیب ورژنامه‌یان دا دخوینت ، ویا پی‌تقی ل‌سه‌ر وی ئه‌وه‌ ئه‌و یی‌ه‌شیار
بت وخو‌پشت راست بکه‌ت ژ هه‌ر گو‌ته‌کا ب به‌ر گوهری وی دکه‌فت
به‌ری ئه‌و بچت به‌لاف که‌ت یان فه‌دگوهریزت ، وخو‌پشت راست‌کرن
هیشتا فه‌رت‌ر لی‌دئی‌ت د وان مه‌سه‌لان دا یین په‌یوه‌ندی ب دینی
وشریعه‌تی فه‌هه‌ی ، یان په‌یوه‌ندی ب سومعه‌ت ونامویسا مؤفه‌کی فه‌
هه‌ی ، هنگی دقیت ئه‌و گه‌له‌ک یی‌ه‌شیار بت وسستی‌ی نه‌که‌ت ،
وله‌زی د به‌لاف‌ک‌رنا وی‌گو‌تنی دا نه‌که‌ت .

وئەف ھویرینی وحرصا مرۆفیی داعیە بەری وی ددەتە ھندی ژى ئەو
دەمى خو زەعى نەكەت وبھایی وەختى بزانت .

حه دیسا بیست ونه هی

بهایی ده می

۲۹ - عَنْ الزُّبَيْرِ بْنِ عَدِيٍّ قَالَ : أَتَيْنَا أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ فَشَكَّوْنَا إِلَيْهِ مَا نَلْقَى مِنَ الْحَجَّاجِ ، فَقَالَ : ﴿ اصْبِرُوا فَإِنَّهُ لَا يَأْتِي عَلَيْكُمْ زَمَانٌ إِلَّا الَّذِي بَعْدَهُ شَرُّ مِنْهُ ، حَتَّى تَلْقَوْا رَبَّكُمْ ﴾ سَمِعْتُهُ مِنْ نَبِيِّكُمْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ . رواه البخاري .

زوبهیری کوری عه دی دیبژت : ئەم هاتینه نک ئەنەسی کوری مالکی و مه گازنده ژ هه ججایی کر و ئەو نه خوشیا ژ وی دگه هته مه ، ئینا وی گۆت : ﴿ سه بری بکیشن ، زه مانه ک ب سه ر هه و نا ئیت نه گه ری د دو یقه وی دا ژ وی خرابتر نه بت ، هه تا هه وین دگه هه نه خودایی خو ﴾ من ئەفه یا ژ پیغه مبه ری هه وه - سلاف لی بن - بهیستی . بوخاری فه دگوهیژت .

ده می بهایه کی مه زن بو هه یه د قیّت مروّف ژ ده ست خو نه بهت ، نه خاسمه د قیّ هه دیسی دا ترساندنه کا مه زن بو ئوممه تی هه یه نه گه ر ئەو مفایی بو خو ژ ده می وه رنه گرن ووی زه عی بکه ن ، و تشتی بهایی ده می بو مه دیار دکه ت ئەوه یا ته فسیرزان د ده ر هه قا ته فسیرا سووره تا (العصر) دا دیبژن ، وه کی (رازی) د ته فسیرا خو دا دیبژت :

«خودی ب دهمی سویند دخوت ژ بهر وان عه جییښ تیدا ههین ،
 وچونکی خوڅی ونه خوڅی ، وساخله می ونساخی ، زهنگینی وفه قیری
 تیدا چي دبن ، وچونکی عه مر وژی ب تشته کی نائیته بهاگرن ژ بهر
 گرانیا وی . ونه گهر ته هزار سال د تشته کی بی مفا دا بره سهری ، پاشی
 ته توبه کر و ل دهلیقه یا دویمایی ژ ژیی ته به خته وهری گه هشته ته ،
 حه تا حه تایی تو دی مینییه د به حه شتی دا ، وهنگی تو دی زانی کو ب
 بهاترین تشته نه و ژیی ته یه یی ته ل وی دهمی کورت بوراندی ، ودهم
 ئیک ژ بناخه یین نعمه تانه ، له و خودی سویندی پی دخوت ، ومه
 ئاگه هدار دکه ت کو شه و ورور دهلیقه یه که د قیت مروژ ژ دهست خو
 نه که ت ! ودهم ژ جهی ب بهاتره له و سویند پی هاتییه خوارن ، چونکی
 دهم خوری نعمه ته وچو کیماسی تیدا نینه ، وخوساره تی خودان کیماسی
 مروژه .»

فیجا هه چیی بهایی دهمی بزانت فهره ل سهر وی کو بزانت هندی
 سه عه تین ژیی ویه یان بو وینه ، یان ل سهر وینه ، هنگی دی بو وی ئیتنه
 گوئن : تو وان ژ دهست خو نه که .

حه دیسا سیھی وان ب دهست خو بیخه

۳۰ - عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا - أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ لِرَجُلٍ وَهُوَ يَعِظُهُ : ﴿ اغْتَنِمْ حُمْسًا قَبْلَ حُمْسٍ : شَبَابَكَ قَبْلَ هَرَمِكَ ، وَصِحَّتَكَ قَبْلَ سَقَمِكَ ، وَغَنَاءَكَ قَبْلَ فَقْرِكَ ، وَفَرَاغَكَ قَبْلَ شُغْلِكَ ، وَحَيَاتِكَ قَبْلَ مَوْتِكَ ﴾ رواه الحاكم والبيهقي .

عبدللاهی کوری عهباسی - خودی ژ ی رازی بت - دیثرت : پیغه مبهری - سلاف لی بن - شیرت ل زهلامه کی کر وگوتی : ﴿ پینج تستان بهری پینجان ب دهست خو بیخه : جحیلینیا خو بهری پیراتییا خو ، وساخله مییا خو بهری نساخییا خو ، ودهوله مندیا خو بهری هه ژایا خو ، وبه طالیا خو بهری موژیلییا خو ، وژیانا خو بهری مرنا خو ﴾ حاکم وبهیهقی فه دگو هیژن .

ئه فه ژ وان کارین فهران بین پینقییه مروفت ژ خو نه کهت و ب دهست خو بیخت ، چونکی ئه وه می نیشانی خیر وبه ره که تییه ، وه هر جاره کا وی ئه و سستی کر وئه و ژ دهست خو کرن بهروفاژی فی چهندی ئه و بو وی نابنه خیر وبه ره کهت .

وئه فدهمری بو مروفتی هاتییه دان ئه وه ده می وی یی ب راستی وه یقینی ژینا وی یا هدر وه هر د نعمه تا بهردهوام دا یان ژ ی د عه زابا

نهخوښ دا ، ونه ودهم هيدي هيدي ژ ناف دهستين مروفي دهر دكه ټټ ،
فيجا هره دهمه كي وي ژ ژيبي خو بو خودي و د ريكا وي دا خهرج كر
نه وه ژيانا وي يا دورست ، وهر دهمه كي دي بي ههبت ژ ژيبي وي نائيته
هژمارتن .

ونه ودهمي مروف د غه فلهت وبی هوشي دا دبورينت ، و ب خوزي
وهيقيين ژ قهستا دا دبه ته سهری ، نه گهر نهبت چيتره !

وتشتي پيټفييه بيته زانين و مروف يي لي هشيار بت نه و فتنه يه يا
ب سهر گازيکه ري دا ديټ .

حهديسا سيه وئىكى

فتنا گازىكهري

۳۱ - عَنْ أَبِي الْأَعْوَرِ السُّلَمِيِّ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - : ﴿ إِيَّاكُمْ وَأَبْوَابُ السُّلْطَانِ ، فَإِنَّهُ قَدْ أَصْبَحَ صَعْبًا هَبوطاً ﴾ رواه ابن عساكر والطبراني .

ئەبوو ئەعوەرى سوللەمى ^(۱) - خودى ژى رازى بت - دىيژت :
پيغەمبەرى - سلاڤ لى بن - گوت : ﴿ هشارى بەر دەرگەهين
سولتاني بن ، چونكى ئەو ژىلەلىيە كى ب زەھەت و فروكەيە ^(۲) ﴾ ئبن
عەساكر و طەبەرانى قەدگوھيژن .

نيزىكىيا ژ سولتاني دژوارترين فتنەيە مروقي داعيە پى د سەر دا
دچت ، وتشتى ژ ھەمىي پتر يى ب ترس ل سەر وى كەسى يى دچتە
نك مەزنيژ زۆردار ئەو ئەو درەوين وان راست دەر بىخت ، وھاريكاريا
وان ل سەر زولما وان بکەت ، يان ژى خۆل سەر خرابيا وان بى دەنگ
بکەت وئىنکارا وان نەكەت ، چونكى ئەوي قەستا وان بکەت دا ب
ھەقالينيا وان پيش بکەفت و مەزن بىت ، ئەو نەرازيوونا خۆل سەر
خراييين وان ئاشكەرا ناکەت ، بەلكى ئەو خراييين وان دى ل بەر وان

(۱) نافى وى يى دوست ەمرى كورئ سوفيانىيە .

(۲) يدعى : ريكەكا وەسايە ب زەھەت مروڤ ب سەردكەفت و ب ساناهى ژى دكەفت .

جوان وتازه کهت ، دا که یفا وان ب وی بیّت ووی پتر نیژیکی خو
بکهن ، وهیقی وداخوایین وی بو وی ب جه بینن ، و بهریکین وی تژی
بکهن !

وبه لایا مهزن نه وه ده می شهیتان وهسا داعیه ی تی دگه هینت کو
نیژیکیا وی ژ سولتانی بو هندی یه دا (ده عوه) مفایی ژ وی بینت ،
ودین پی سهر فراه بیت ، ونه و ب خو مه سه له مه صلحه تا ویه وچو
ددی نه !

وخو نیژیکیا ژ سولتانی نه گهر بو هندی بت دا ده عوه د گهل
بیته کرن ، وفه رمانا ب باشیی لی بیته کرن ، ونه و ژ خرابیی بیته دویر
نیخستن نه فقه کاره کی باشه خودی خیری دی ژی ده ته خودانی ..

و ژ فی چهن دی دیار دبت کو رابوونا داعیه ب ئاشکه را کرنا حه قیی
ژ مه سه لین گرنکه .

ھەدىسا سىيە و دووی نأشکە رارنا گازیکەری بو ھەقیی

۳۲ - عَنْ عَلِيٍّ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ : لَمَّا ضَمَمْتُ إِلَيَّ سِلَاحَ رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - وَجَدْتُ فِي قَائِمِ سَيْفِ رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - رُقْعَةً فِيهَا : ﴿ صَلِّ مَنْ قَطَعَكَ ، وَأَحْسِنْ إِلَى مَنْ أَسَاءَ إِلَيْكَ ، وَقُلِ الْحَقُّ وَلَوْ عَلَى نَفْسِكَ ﴾ رواه ابن السَّمَاكِ وابن النُّجَّار .

ھەلى - خودى ژى رازى ەت - دىيژت : دەمى من چەكى پىغەمبەرى - سەلف لى بن - داىە د گەل يى خو من ل سەر دەستكى شىرى پىغەمبەرى - سەلف لى بن - پارچەيەك دىت ل سەر نقيسى بوو : ﴿ مروفائىنيا وى بکە يى پشت داىە تە ، وقەجىيى د گەل وى بکە يى خرابى د گەل تە کرى ، وھەقيى بيژە ئەگەر خو ل سەر نەفسا تە ژى ەت ﴾ بن سەمەك و بن نەججار فەدگۆھىزن .

گۆتەنا ھەقيى بى موحامەلە و ديار کرنا راستىي ژ وان مەسەلەنە يىن فەر کو مروف بىرا خو لى بينتەشە و کارى پى بکەت ل فى زەمانى مەسەلە تىدا ب ناف ئىک ھەلبووین ، و حوليسکاتى و موحامەلە لى جەي شىرەتە و گۆتەنا ھەقيى گرتى .

مرؤڤى داعيه ئهوى بهرى خهلكى ددهته رپكا خودى دڤيت مرؤڤه كى
 خپرخواز و دلفرهه بت ، قهنجيى د گهل وى كهسى بكهت يى خرابى
 گه هانديى ، دا ئه و ب ڤى چهندي ژ خهلكى دى جودا بيت ، ههروهسا
 دڤيت ئه و گوتنا ههقيى - ب شيويه كى جوان وتازه - بو خو بكهته
 دوريشمه وريپاز بى جودايى بخته ناڤهرا مهزن و بچويكى ، شيخي
 وموريدى ، يان ههتا خو ب خو وخهلكى دى .

وگوتنا وى بو ههقيى هندی دخوازت ئه و پشته ڤانييا خودان باوهران
 بكهت ، ووان ب سهريخت .

هه ديسا سيه وسيني

ب سه ريخستنا خودان باوه ران

۳۳ - عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ - رَحِمَهُ اللَّهُ - قَالَ : بَيْنَمَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - جَالِسٌ وَمَعَهُ أَصْحَابُهُ ، وَقَعَ رَجُلٌ بِأَبِي بَكْرٍ ، فَأَذَاهُ فَصَمَتَ عَنْهُ أَبُو بَكْرٍ ، ثُمَّ أَذَاهُ الثَّانِيَةَ فَصَمَتَ عَنْهُ أَبُو بَكْرٍ ، ثُمَّ أَذَاهُ الثَّالِثَةَ فَانْتَصَرَ مِنْهُ أَبُو بَكْرٍ ، فَقَامَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - حِينَ انْتَصَرَ أَبُو بَكْرٍ ، فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ : أَوَجَدْتَ عَلَيَّ يَا رَسُولَ اللَّهِ ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - : ﴿ نَزَلَ مَلَكٌ مِنَ السَّمَاءِ يُكَذِّبُهُ بِمَا قَالَ لَكَ ، فَلَمَّا انْتَصَرْتَ وَقَعَ الشَّيْطَانُ ، فَلَمْ أَكُنْ لِأَجْلَسَ إِذْ وَقَعَ الشَّيْطَانُ ﴾ رواه أبو داود .

سه عیدی کوری موسه یی - خودی ره می پی بهت - دیژت :
 جاره کی ده می پیغه مبه - سلاف لی بن - د ناف هه فالین خو دا یی
 روینشتی ، زه لامه کی گوتنه کا سه قهت گوته ئه بوو به کری وی پی
 نه خوش بوو ، به لی ئه بوو به کری به رسقا وی نه دا ، پاشی جاره کا دی
 وی نه خوشی گه هانده ئه بوو به کری وئه بوو به کری به رسقا وی نه دا ،
 وجارا سیی وی نه خوشی گه هانده ئه بوو به کری ئینا ئه بوو به کری به رسقا
 وی دا ، هنگی پیغه مبه - سلاف لی بن - ژ ویری رابوو ، ئینا ئه بوو
 به کری گوتی : ئه ی پیغه مبه ری خودی دلی ته ژ من ما ؟ پیغه مبه ری
 - سلاف لی بن - گوتی : ﴿ ملیا که ته ک ژ عه سماني هاته خوار ئه و دره وین

دهردئځست دهمی وی نهو ناخفتن دگوتنه ته ، دهمی ته بهرسفا وی دای، شهیتان ناماده بوو ، فیجا بو من نهبوو نه زل وی جهی روینم یی شهیتان لی ناماده بیت ﴿ نهبوو داوود قه دگوهیت .

پشتهفانییا خودان باوهران و ب سهرئځستنا وان کاره کی مهزنه ، مروفی داعیه وی بهندکی پی دپاریزت یا وی وبرایین وی دگههینته ئیک ، ونه گهر نه وی خو بی دهنک کر وپشتهفانییا برایین خو نه کر وبهرفانی ژ وان نه کر هنگی نهو دی بی نهمرییا پیغمبهری - سلاش لی بن - کهت دهمی دبیزت : ﴿ أنصر أخاك ظالماً أو مظلوماً - پشتهفانییا برایی خو بکه ، بی زوردار بت یان زورداری لی بیته کرن ﴿ .

وگومان تیدا نینه نه گهر وی پشتهفانییا برایی خو کر ونه و ب سهر وان ئځست یین غدیههتا وی بکهت وبهاښتی ، نهو دی بته نه گهرا هندي کو شهیتان پاشفه بچت ، وفیلبازییا وی پویچ بت ، و ژ لایه کی دی قه توښی خرابیی کییم بست وپدیوهندی د ناههرا وی وبرایین وی دا چاک بیت، ونه د چنده دهعوی ب بها لی دکهت .

ونه مهسه لا مه بهحس ژی کری ئیشاره تی ددهته مهسه له کا دی یا گرنک نهو ژی ژینگه ها گازیکه ریه یا نهو د نافه دا دزیت .

حه دیسا سیه و چاری

ژینگه ها گازیکه ری

۳۴ - عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ : ﴿ كَانَ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ رَجُلٌ قَتَلَ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ إِنْسَانًا ، ثُمَّ خَرَجَ يَسْأَلُ ، فَأَتَى رَاهِبًا فَسَأَلَهُ ، فَقَالَ لَهُ : هَلْ مِنْ تَوْبَةٍ ؟ قَالَ : لَا ، فَقَتَلَهُ ، فَجَعَلَ يَسْأَلُ ، فَقَالَ لَهُ رَجُلٌ : ائْتِ قَرْيَةً كَذَا وَكَذَا ، فَأَذْرِكُهُ الْمَوْتَ ، فَتَأَى بِصَدْرِهِ نَحْوَهَا ، فَاخْتَصَمَتْ فِيهِ مَلَائِكَةُ الرَّحْمَةِ وَمَلَائِكَةُ الْعَذَابِ ، فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ هَذِهِ : أَنْ تَقْرَبَنِي ، وَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ هَذِهِ : أَنْ تَبَاعِدَنِي ، وَقَالَ : قِيسُوا مَا بَيْنَهُمَا ، فَوَجَدَ إِلَى هَذِهِ أَقْرَبَ بِشِيرٍ فَغُفِرَ لَهُ ﴿ رواه البخاري ومسلم .

ئه بوو سه عیدی خودری - خودی ژی رازی بت - دبیزت : پیغه مبه ری - سلاف لی بن - گوت : ﴿ د ناف ئسرائیلیان دا زه لامه ک هه بوو نوت ونه مرؤف کوشت بوون ، پاشی دهر کهفت بو خو پسیاری بکهت ، ئینا هاته نک عباده تکه ره کی وپسیار ژی کر : ئه ری تهویه بو من ههیه ؟ وی گوت : نه ، ئینا وی نهو ژی کوشت ، ودهر کهفت بو خو پسیاری بکهت ، زه لامه کی گوتی : هه ره فلان گوندی ، ئینا مرن فیږا گه هشت ، ووی سنگی خو ب نک وی گوندی فه لیډا ، فیجا ملیاکه تین ره حی وین عه زابی د دهر حه قا وی داب هه څر کی چوون ، ئینا خودی وه حی بو څی

گوندى هنارت كو نيزيك بيه ، ووه حى بؤ فى گوندى هنارت كو دوير
 بكهڤه ، وگۆت : د نافبهرا ههردووان دا پيڤن ، وان ديت ئهو
 بسوهته كى پتر يى نيزيكى فييه ، ئينا گوندهين وى هائنه ژيبرن ﴿
 بوخارى وموسلم فه دگوهيزن .

مهعنا : رابوونا گازيكهري ب چاككرنا وى جهى يى ئهو لى دژيت
 كاره كى گهلهك فهر وگرنه ، ب تاييه تى ئه گهر ئهو ل دهسپىكا كارى
 خو يى دهعهوى بت ، وئه گهر ئهو نه شيا وى چهندي بكهت دقيت ئهو
 خو ژ جهى خو يى خراب فه گوهيزته جهه كى باش يى چاكى وباشى لى
 بهلاف .

وئف حهديسه دهليله كى ب هيژه ل سهر فى گۆتنا من گۆتى ،
 چونكى ئيشاره تى تيدا هاتيه كو مروڤى تۆبه كهر دقيت وى جهى ووان
 سهر وبهران بهيلىت يين ئهو بهرى هنگى ل ده مى گوننهكارىيى ل سهر ،
 وخو فه گوهيزته جهه كى دى ، وخو ب تشته كى دى فه موژيل بكهت .

و ژ تشتين پيتقى كو بيته زانين : ريبازا گازيكهرييه .

۳۵ - عَنْ أَبِي الطُّفَيْلِ عَامِرِ بْنِ وَاثِلَةَ قَالَ : كُنْتُ عِنْدَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ فَاتَاهُ رَجُلٌ ، فَقَالَ : مَا كَانَ النَّبِيُّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - يُسِرُّ إِلَيْكَ ؟ قَالَ : فَعُضِبَ ، وَقَالَ : مَا كَانَ النَّبِيُّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - يُسِرُّ إِلَيَّ شَيْئًا يَكْتُمُهُ النَّاسَ ، غَيْرَ أَنَّهُ قَدْ حَدَّثَنِي بِكَلِمَاتٍ أَرْبَعٍ ، قَالَ : فَقَالَ : مَا هُنَّ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ؟ قَالَ : قَالَ : ﴿ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ لَعَنَ وَالِدَهُ ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ دَبَعَ لِغَيْرِ اللَّهِ ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ آوَى مُحَدِّثًا ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ غَيَّرَ مَنَارَ الْأَرْضِ ﴾ رواه مسلم .

عامري ڪوري واثلهي ديڙت : نه زل نڪ عهليي ڪوري نه بوو طالبي بووم زهلامهڪ هاته نڪ ، وگوتئ : پيغهمبهري - سلاف لي بن - چ تشتي نهيني بو ته دگوت ؟ ئينا نهو عيجز بوو وگوت : پيغهمبهري - سلاف لي بن - چ تشت نه دگوته من يي نه گوتبا خه لڪي ، بهلي وي چار پهيف بو من گوتبوون ، گوتئ : نهو چنه نهدي (أمير المؤمنين) ؟ گوت : وي گوت : ﴿ خودئ له عنده ل وي ڪريه يي له عنده ل بابي خو ڪري ، وخودئ له عنده ل وي ڪريه يي قورباني بو ئيڪي زبلي خودئ فه ڪوژت ، وخودئ له عنده ل وي ڪريه يي بيدعه چيه ڪي بجه وينت ،

وخودی له عهت ل وی کیه یی نیشانین عهردی فه گوهرت ﴿ موسلم
فه دگوهرت .

وئه فه ده دیسه د گهل کورتیا په یقین وی بناخه یی ریپازا گازیکه ری
بو وی ناشکهره دکهت وکانی ئه و گازیا خو دی ل سهر چ ئافا کهت ،
وکانی ئه و مافین دین ل سهر هاتییه ئافا کرن چنه .

په یفا ئیکى : مافى نه فسى بنه جه دکهت .

یا دووی : مافى ته وحیدى .

یا سیی : مافى عیاده تی .

یا چاری : مافى که سین دی .

فیجا هه چیی مافى خو بهاریزت ، ومافى ته وحیدا خودى ، ومافى
عیاده تی ، ومافى خه لکی ژى بهاریزت ، ئه و ریپازا وی پیکهات ، و
ب کارئینانا وی جوان بو . ول بیرئینانا فان هه ر چار مه سه لین گشتی
وگازیکن بو ب جهئینانا وان کاره کی ب سانا هی نینه وه کی هنده ک هزر
دکهن ، به لکی ئه و کاره کی ب زه هه ته بارا پتر ژ ژیی داعیه ی
فه دگرت هیشتا ئه و نه شیای هنده کی ژى ژ سهر خو را کهت ، فیجا
هه چیی پشت بده ته فى ریپازا ناشکهره وفان مه سه لین ژیکوتی ب پشت
گوهر فه لی بدهت و ب هنده ک تشتین بی بها بگوهورت پیثقییه ل سهر
وی ئه و وباره هزره خو د کارى خو دا بکهت .

وپینخه مهت فى چهن دی شاره زاییا گازیکه ری ى دقیت .

حه دیسا سیه وشه شی

شاره زاییا گازیکه ری

۳۶ - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - عَنِ النَّبِيِّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - أَنَّهُ قَالَ : ﴿ لَا يُلْدَغُ الْمُؤْمِنُ مِنْ جُحْرٍ وَاحِدٍ مَرَّتَيْنِ ﴾
رواه البخاري ومسلم .

ئەبوو ھورەیرە - خودی ژۆ رازی بت - دیبژت : پیغمبەدی - سلاف
لی بن - گوئ : ﴿ ژ کونەکی خودان باوەر دو جارن نائیتە گەستن ﴾
بوخاری وموسلم فەدگوھیزن .

مروڤی ئەگەر کارەك کر و ب سەرپۆر پۆ وی ئاشکەرا بوو کو ئەڤی
کاری چو مفا تێدا نین ، ئەری ئەو ھەر دی مینت وی کاری کەت ؟
ئەگەر ھەر ما مەعنا وی ئەو ئەو یی شارەزا وتیگەھشتی نینە ، ژ خو
ئەگەر وی ئەو کار ھێلا مەعنا وی ئەو وی باوەری وشارەزایی
وتیگەھشتە کا مەزن ھەبە .

وحە دیسا پۆری مەتەلە کە پیغمبەری - سلاف لی بن - ئینای ، دا
ھشیاری وخۆپاراستنا خودان باوەری ئاشکەرا بکەت ، ودا دیار بکەت
کو باوەریا خودان باوەری ناھیلەت ئەو وان خرابییان بکەت یین زیانا وی
تێدا ھەب ، وھەر جارە کا ئەو تیکەفت وتشتەکی وەسا کر ، ھەر زوی
ئەو پەشیمان دبت و ل خو دزڤرت وتۆبە دکەت ، و ژ تەمبیا تۆبا وی

ئەو ئەو يى ھشيار بت دا جاره كا دى تويشى وى كارى نەبتەقە ، وەكى
 وى كەسى يى دەستى خۆ دكەتە د كونه كى را ومارەك پىقە ددەت ،
 ئەو پىشتى ھنگى جاره كا دى دەستى خۆ ناكەتە د وى كونى را ، ژ بەر
 ئەوا جارا ئىكى ھاتىيە سەرى .

ومەتەلا داعىيە د قى چەندى دا وەكى وى يە ئبن مەسعود - خودى
 ژى رازى بت - دىيژت : « مرؤقى بەختەوەر ئەو يى عدقلى بو خۆ
 ژ ھندە كىن دى وەرگرت » .

قېجا پا چاوايە يى نەفسا وى وەغزى ل وى دكەت وئەو مفايى بو خۆ
 ژى وەرنەگرت ؟

و ژ وان كاران يىن شارەزايى وتىگەھشتنا داعىيە زىدە دكەن : بەلايا
 گازىكەرييە .

حه دیسا سیه وحه فتی

به لایا گازیکه ری

۳۷ - عَنْ حَبَابِ بْنِ الْأَرْتِّ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ : شَكَوْنَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - وَهُوَ مُتَوَسِّدٌ بُرْدَةً لَهُ فِي ظِلِّ الْكَعْبَةِ ، قُلْنَا لَهُ : أَلَا تَسْتَنْصِرُ لَنَا ؟ أَلَا تَدْعُو اللَّهَ لَنَا ؟ قَالَ : ﴿ كَانَ الرَّجُلُ فِيمَنْ قَبْلَكُمْ يُخْفَرُ لَهُ فِي الْأَرْضِ ، فَيُجْعَلُ فِيهِ ، فَيُجَاءُ بِالْمِنْشَارِ ، فَيُوضَعُ عَلَى رَأْسِهِ فَيُشَقُّ بِإِثْنَيْنِ ، وَمَا يَصُدُّهُ ذَلِكَ عَنْ دِينِهِ ، وَيُمَشَّطُ بِأَمْشَاطِ الْحَدِيدِ مَا دُونَ لَحْمِهِ مِنْ عَظْمٍ أَوْ عَصَبٍ ، وَمَا يَصُدُّهُ ذَلِكَ عَنْ دِينِهِ ، وَاللَّهِ لَيُتِمَّنَّ هَذَا الْأَمْرَ حَتَّى يَسِيرَ الرَّكِابُ مِنْ صَنْعَاءَ إِلَى حَضْرَمَوْتَ لَا يَخَافُ إِلَّا اللَّهَ ، أَوْ الدُّثْبَ عَلَى غَنَمِهِ ، وَلَكِنَّكُمْ تَسْتَعْجِلُونَ ﴾ رواه البخاري .

خه بابی کوری ئه ره تتی - خودی ژی رازی بت - دیژت : مه گازنده یا خو گه هانده پیغه مبه ری - سلاف لی بن - وئو وی ل بهر سییه را که عی عه بابی خو راییخست بوو وخول سهر دریژ کربوو ، مه گوتی : ئه ری تو دوعایه کی بو مه ژ خودی ناکه ی ئه و مه ب سهر بیخت ؟ وی گوت : ﴿ د ناف ملله تین بهری هه وه دا زه لامه ک دئینا خه نده که ک بو وی د عه ردی دا دکولا ، وئو دکره تیدا ، ومشاره ک دئینا ودانا سهر سه ری وی وئو دکره دو فلق ، وئی چه ندی ئه و ژ دینی وی نه ددا پاش ، و ب شه یین ئاسنی چه رمی وی دائیته شه کرن هتا گوشت

ژ ههستی و گه هان فه دبوو ، و قی چه ندی نهو ژ دینی وی نه ددا پاش ،
 و نه زب خودی که مه خودی قی دینی دی تمام که ت هتا سوپار
 ژ سه ناعائی دچته هه ضره مهوتی و نهو ژ تشته کی ناترست ژیلی خودی ،
 و گورگی ل سهر په زی خو ، به لی هورین له زی دکه ن ﴿ بخاری
 فه دگو هیژت .

ب هاتنا به لای مروقئ لاواز ژ یی ب هیژ جودا دبت ، ویی
 تیگه هشتی ژ یی کی م فام دئته قافارتن ، وه کی خودایی مه زن دیژت :
 ﴿ اَلَمْ . اَحَسِبَ النَّاسُ اَنْ يُتْرَكُوا اَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ . وَلَقَدْ فَتَنَّا
 الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ ﴿
 (العنکبوت : ۱-۳) .

به لا مروقئ داعیه زیده دکه ت و کی م ناکه ت ، و مفایی - ل نک
 خودی - دگه هینتی نه کو زیانی ، و نهو بو هه ژیکه ری خودی و پیغه مبه ری
 تشته کی فهره ، وه کی پیغه مبه ی - سلاف لی بن - گو تی : ﴿ اِنَّ الْبَلَاِ
 اَسْرَعَ اِلَى مَنْ يَّحِبِّي مِنَ السَّيْلِ اِلَى مَنْتَهَاهُ - هندی به لانه بو وی یی هه
 ژ من بکه ت ب له زترن بو وی ژ له هیی بو دویمه ییا وی ﴿^(۱) .

و نه فه جه رباندا ب به لای سونه تا خودی یه د پیغه مبه ر و چاکان دا ،
 و د وان ژ ی دا یین بو رپکا خودی گازی دکه ن ل دریشیا زه مانی ،
 و قورئان و سونه ت ژ وان سه رهاتیان یا تژییه یین قی چه ندی ناشکه را
 دکه ن ، و سه برال سهر به لای (که یفیه ت) پی دقیت نه (که مییه ت) .

(۱) ئبن حبان فی حدیسی فه دگو هیژت .

حه ديسا سيه وهه شتي

چاوايي نه چهندي

۳۸ - عَنْ ثَوْبَانَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - : ﴿ يُوْشِكُ الْأُمَمُ أَنْ تَدَاعَى عَلَيْكُمْ كَمَا تَدَاعَى الْأَكَلَةُ إِلَى قَصْعَتِهَا ﴾ فَقَالَ قَائِلٌ : وَمِنْ قِلَّةِ نَحْنُ يَوْمَئِذٍ ؟ قَالَ : ﴿ بَلْ أَنْتُمْ يَوْمَئِذٍ كَثِيرٌ ، وَلَكِنَّكُمْ غُثَاءٌ كَغُثَاءِ السَّيْلِ ، وَلَيَنْزَعَنَّ اللَّهُ مِنْ صُدُورِ عَدُوِّكُمْ الْمَهَابَةَ مِنْكُمْ ، وَلَيَقْذِفَنَّ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمُ الْوَهْنَ ﴾ فَقَالَ قَائِلٌ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ! وَمَا الْوَهْنُ ؟ قَالَ : ﴿ حُبُّ الدُّنْيَا وَكَرَاهِيَةُ الْمَوْتِ ﴾ رواه أبو داود .

ثوبان - خودی ژى رازى بت - دبیژت : پیغهمبه ری - سلاڤ لی
بن - گوت : ﴿ نیریکه ملله ت ب هه وه داجریین وه کی خورال سفری
داجریین ﴾ مروّقه کی گوت : هنگی ئەم دکیمین لهوا ؟ وی گوت :
﴿ نه هوین هنگی گه له کن ، به لی هوین که فن وه کی که فاب سهر
له هیی دکه فت ، وخودی ترسا هه وه ژ دلین دوژمنی هه وه دی ئینته
دهر ، وخودی لاوازیی دی هافیته دلین هه وه ﴾ وی گوت : ئەی
پیغهمبه ری خودی ، لاوازی چیه ؟ گوت : ﴿ ئەو فیانا دنیاى ونه فیانا
مرنی یه ﴾ ئەبوو داوود قه دگوهرت .

ئەگەر ئەم خەمى ژ چەندى وگەلە كىيى بخۆين دى وەكى وى كەفى
 لى ئىين يا ب سەر لەهههه دكەفت ، چونكى كەلە كىيا بى تىگەهشتن
 وزانين وپەرورەدە زيانا وى يا مسۆگەرە ، چونكى ئەو دفن بلندى
 وغوروورى پەيدا دكەت ، ئەو رىكا نە قەبويلكرنا حەقىيى يە ، وژىك
 جودابوون وفاشلى وشكەستنه ، وبەلكى ئەفە مەعنا گۆتتا پىمبەرى بت
 - سلاف لى بن - دەمى گۆتى : ﴿ ولا يغلب اثنا عشر ألف من قلة -
 دوازه هزار ژ بەر كىمىيى نائىنە شكندن ﴾ مەعنا : ئەفە هژمارە يا كىم
 نىنە ، بەكى ئەو گەلە كە ، پا بوچى ئەفە گەلە كىيە دى شكىت ؟

شكەستنا مە ژ بەر هندى يە چونكى مە پويته ب لايى رەسەن ژ
 ئىسلامى نە كرىيە كو تەو حيدا خودى يە ، وداعىە ل سەر هندى نەهاتىنە
 پەرورەدە كرن كو ئەو مافان بزنان وئەركان ب جە بينن ، قىجا ئەو لاواز
 بوون ، وسست بوون ، ومانە ل پاشىيا كاروانى پشتى كو ئەو ل بەراھىيى
 بوون ، وبى هېز بوون پشتى هېزدارىيا خۆ .

قىجا ئەگەر داعىە ب دورستى بىتە پەرورەدە كرن ، ول سەر مەنەھجى
 پىغەمبەرى - سلاف لى بن - ب رىقە بچت ، بى گومان ئەو دى گەهتە
 ئارمانجا بلندتر .

حه ديسا سيه ونه هي نارمانجا بلندتر يا گازيکهری

۳۹ - عَنْ رَجُلٍ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - أَنَّ النَّبِيَّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ : ﴿ لَنْ يَهْلِكَ النَّاسُ حَتَّى يُعْذِرُوا مِنْ أَنْفُسِهِمْ ﴾ رواه أحمد وأبو داود .

زهلامهك ژ صهحابيین پیغه مبهري - سلاف لی بن - دييژت :
پیغه مبهري - سلاف لی بن - گوت : ﴿ مروف ناچنه هيلاکي حه تا خو
مهزي وي چهندي نه کهن وعوزري نه دهنه وي یی وان دبهته هيلاکي ﴾
ئه حه د وئهبوو داوود قه دگوهرین .

يا خودی ژ مه دقيت نه وه ئه م ل سهر مه نه هجي دورست بچين ، قيچا
ئه گهر ئه م گه هشتينه سهر فه رازی وسهر که فتني ئه و قه نجيهك ژ نك
خودی، ئه گهر نه ئه و مه عوزرا خو ل نك خودی قه ديت وئهم ب واجبي
خوي دورست رابووين .

ل سهر قي بناخه يي مه چو حه ق ل سهر خودی نينه کو ئه و مه ب سهر
بيخت و د ژينا مه دا دوژمني مه بشکيت ، نه .. بهلکي ئه و واجبي مه
ژ سهر خو راکري ريکي بو وي سهر که فتني خوش بکهت ئه و اه يالي
مه يان يين د دويقه وان دا دئين ديين ، و د ديروکا ئيسلامي دا
مه زتيرين عيرهت بو مه هه نه . و گوتنا خودی ئه و دييژتي پیغه مبهري

خَوَّزْ قِيَّيْه دهمی دییژت : ﴿وَإِنْ مَا تُرِيدُكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ
تَتَوَقَّعُكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ﴾ - بهلکی ئەم ھندەکی ژ وی
نیشا تە بدەین یا ئەم ژفانی پی ددەینە وان ، یان ژێ تە بمرینین ، یا ل سەر
تە گەھاندنە و حسیب ل سەر مدیە ﴿ (الرعد : ٤٠) .

وئەقە دەرسە کا مەزنە بو مروڤین بو ریکا خودی گازی دکەن ، دا ئەو
وی بزانی یا بو وان ویا ل سەر وان ، قیجا دا ئەو ل خودایی خو بزڤرن
وتوبە بکەن وقەستا مەنھەجی پیەمبەری خو - سلاق لی بن - بکەن ،
و ب ھەمی دەقی خو بیژن : ئەم موسلمانین وبەس !

حه ديسا چلی نہم موسلمانین وبہس

٤٠ - عَنْ الْحَارِثِ الْأَشْعَرِيِّ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - أَنَّ النَّبِيَّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ : ﴿ إِنَّ اللَّهَ أَمَرَ يَحْيَى بْنَ زَكَرِيَّا بِخَمْسِ كَلِمَاتٍ ، أَنْ يَعْمَلَ بِهَا ، وَيَأْمُرَ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنْ يَعْمَلُوا بِهَا ، وَإِنَّهُ كَادَ أَنْ يُبْطِئَ بِهَا ، فَقَالَ عِيسَى : إِنَّ اللَّهَ أَمَرَكَ بِخَمْسِ كَلِمَاتٍ ، لِتَعْمَلَ بِهَا ، وَتَأْمُرَ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنْ يَعْمَلُوا بِهَا ، فِيمَا أَنْ تَأْمُرُهُمْ ، وَإِمَّا أَنْ أَمُرُهُمْ ، فَقَالَ يَحْيَى : أَخْشَى إِنْ سَبَقْتَنِي بِهَا أَنْ يُخَسَفَ بِي ، أَوْ أَعَذَّبَ ، فَجَمَعَ النَّاسُ فِي بَيْتِ الْمَقْدِسِ ، فَامْتَلَأَ الْمَسْجِدُ ، وَتَعَدَّوْا عَلَى الشَّرَفِ ، فَقَالَ : إِنَّ اللَّهَ أَمَرَنِي بِخَمْسِ كَلِمَاتٍ أَنْ أَعْمَلَ بِهِنَّ ، وَأَمُرُكُمْ أَنْ تَعْمَلُوا بِهِنَّ ، أَوَّلَهُنَّ : أَنْ تَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ، وَإِنْ مَثَلٌ مَنِ اشْرَكَ بِاللَّهِ كَمَثَلِ رَجُلٍ اشْتَرَى عَبْدًا مِنْ خَالِصِ مَالِهِ بِذَهَبٍ ، أَوْ وَرِقٍ ، فَقَالَ : هَذِهِ ذَارِي ، وَهَذَا عَمَلِي ، فَاعْمَلْ ، وَأَدِّ إِلَيَّ ، فَكَانَ يَعْمَلُ وَيُؤَدِّي إِلَى غَيْرِ سَيِّدِهِ ، فَأَيُّكُمْ يَرْضَى أَنْ يَكُونَ عَبْدُهُ كَذَلِكَ ؟ وَإِنَّ اللَّهَ أَمَرَكُمْ بِالصَّلَاةِ ، فَإِذَا صَلَّيْتُمْ فَلَا تَلْتَفِتُوا ، فَإِنَّ اللَّهَ يَنْصِبُ وَجْهَهُ لَوَجْهِ عَبْدِهِ فِي صَلَاتِهِ مَا لَمْ يَلْتَفِتْ ، وَأَمُرُكُمْ بِالصِّيَامِ ، فَإِنْ مَثَلُ ذَلِكَ كَمَثَلِ رَجُلٍ فِي عِصَابَةٍ مَعَهُ صُرَّةٌ فِيهَا مِسْكٌ ، فَكُلُّهُمْ يَعْجَبُ أَوْ يُعْجِبُهُ رِيحُهَا ، وَإِنْ رِيحَ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ ، وَأَمُرُكُمْ بِالصَّدَقَةِ ،

فَإِنْ مِثْلَ ذَلِكَ كَمَثَلِ رَجُلٍ أَسَرَهُ الْعَدُوُّ ، فَأَوْثَقُوا يَدَهُ إِلَى عُنُقِهِ ، وَقَدَّمُوهُ لِيَضْرِبُوهُ عُنُقَهُ ، فَقَالَ : أَنَا أَفْدِيهِ مِنْكُمْ بِالْقَلِيلِ وَالْكَثِيرِ ، فَقَدَى نَفْسَهُ مِنْهُمْ ، وَأَمَرُكُمْ أَنْ تَذْكُرُوا اللَّهَ ، فَإِنْ مِثْلَ ذَلِكَ كَمَثَلِ رَجُلٍ خَرَجَ الْعَدُوُّ فِي أَثَرِهِ سِرَاعًا ، حَتَّى إِذَا أَتَى عَلَى حِصْنٍ حَصِينٍ ، فَأَحْرَزَ نَفْسَهُ مِنْهُمْ ، كَذَلِكَ الْعَبْدُ لَا يُحْرِزُ نَفْسَهُ مِنَ الشَّيْطَانِ إِلَّا بِذِكْرِ اللَّهِ .

قَالَ النَّبِيُّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - : ﴿ وَأَنَا أَمُرُكُمْ بِخَمْسِ اللَّهِ أَمَرَنِي بِهِنَّ : السَّمْعُ ، وَالطَّاعَةُ ، وَالْجِهَادُ ، وَالْهَجْرَةُ ، وَالْجَمَاعَةُ ، فَإِنَّهُ مَنْ فَارَقَ الْجَمَاعَةَ قِيدَ شِبْرٍ فَقَدْ خَلَعَ رِبْقَةَ الْإِسْلَامِ مِنْ عُنُقِهِ إِلَّا أَنْ يَرْجِعَ ، وَمَنْ أَدْعَى دَعْوَى الْجَاهِلِيَّةِ فَإِنَّهُ مِنْ جُنَا جَهَنَّمَ ﴾ فَقَالَ رَجُلٌ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ! وَإِنْ صَلَّى وَصَامَ ؟ قَالَ : ﴿ وَإِنْ صَلَّى وَصَامَ ، فَادْعُوا بِدَعْوَى اللَّهِ الَّذِي سَمَّاكُمْ الْمُسْلِمِينَ الْمُؤْمِنِينَ عِبَادَ اللَّهِ ﴾ رواه أحمد والترمذي .

حارثی ئەشعەری - خودی ژێ رازی بت - دیبۆت : پیڤه‌مبه‌ری
- سلاق لێ بن - گۆت : ﴿ خودی فه‌رمان ب پینج په‌یڤان ل یه‌حیای
کورپی زه‌که‌ریبای کر دا ئەو کاری پێ بکه‌ت و فه‌رمانی ل ئسرائیلییان
بکه‌ت ئەو ژێ کاری پێ بکه‌ن ، ونیزیک بوو ئەو خو‌گیرو بکه‌ت ،
ئینا عیسای گۆتی : خودی فه‌رمان ب پینج په‌یڤان ل ته‌ کریه‌ دا تو کاری
پێ بکه‌ی وبیژییه‌ ئسرائیلییان ئەو ژێ کاری پێ بکه‌ن ، فێجا یان تو فان
په‌یڤان بو وان بیژه یان ئەز دی بو بیژم ، یه‌حیای گۆت : ئەز دترسم

نه گهر تو بهری من ړاکه‌ی خه‌سف ل من بېته کړن ، یان نه‌ز بېته
 عه‌زابدان ، له‌و وی خه‌لک ل (به‌یتوله‌قدسی) کو‌مکړن هه‌تا مزگه‌فت
 تژی بووی وخه‌لک ل سهر سیفانندان ژی ړوینشتن ، په‌حیای گوته وان :
 خودی فهران ب پېنج په‌یفان ل من کریه کو نه‌ز کاری پی بکه‌م ونه‌ز
 فرمانی ل هه‌وه دکهم کو هوین ژی کاری پی بکه‌ن . یا ئیکي : کو هوین
 په‌رستنا خودی بکه‌ن وچو شریکان بو وی چی نه‌که‌ن ، ومه‌تلا وی پی
 شریکه‌کی بو خودی بدانت وه‌کی مه‌تلا وی زه‌لامیه پی عه‌بده‌کی بو
 خو ژ مالی خو بکړت وپیژتی : نه‌فه مالا منه ونه‌فه کاری منه ، فیجا تو
 کاری بو من بکه ، فیجا نه‌و رابت کاری بکه‌ت وتشتی بېته ده‌ستان
 ببه‌ت بده‌ته که‌سه‌کی دی ، نه‌ری کی ژ هه‌وه پی رازیه عه‌بدی وی ب
 فی رهنگی بت ؟ وخودی فهران ب نفیژی ل هه‌وه کریه ، فیجا نه‌گهر
 هه‌وه نفیژکر هوین ل خو نه‌زفړن ، چونکی خودی به‌ری خو دده‌ته
 عه‌بدی خو ده‌می نه‌و د نفیژی دا هندي نه‌و ل خو نه‌زفړت . ونه‌ز
 فرمانی ب ړوژی ل هه‌وه دکهم ، وهندي مه‌تلا ویه وه‌کی مه‌تلا وی
 زه‌لامیه پی د ناف کو‌مه‌کا مروّان دا بت وئامانه‌کی مسکی فی بت ،
 فیجا که‌یفا هه‌میان ب وی بیت ، یان ب بېهنا وی مسکی بیت ،
 وهندي بیتا ړوژیگریه ل نک خودی ژ یا مسکی خوشتره . ونه‌ز
 فرمانی ب دانا خیران ل هه‌وه دکهم ، وهندي مه‌تلا وی یه وه‌کی
 مه‌تلا وی زه‌لامیه پی دوژمنی ئیخسیرکری ، وده‌ست وپیین وی
 گریډاین وبری دا سهری وی بېرن ، فیجا نه‌و پیژت : نه‌ز ب ماله‌کی
 کیم وی بوش دی خو ژ هه‌وه کړم ، فیجا نه‌و خو ژ وان بکړت . ونه‌ز

فهرمانی ل ههوه دکهم کو هوین زکریٰ خودی بکهن ، ومهتلا وی وهکی مهتلا وی زهلامیه یی دوزمن ب لهز بدهنه ب دویق فه ، ونه و بچت خو د ناسیگههه کا موکم فه ناسی بکهت ، عهبد ژی یی وهسایه نه گهر ب زکریٰ خودی نهبت نهو نهشیت خو ژ شهیتانی بهاریزت ﴿ 》 .

پیغه مبهری - سلاف لی بن - گوټ : ﴿ 》 ونهز فهرمانی ب پینجان ل ههوه دکهم خودی فهرمان ب وان ل من کریهه : ب گوهداری وگوهدانی ، و ب جیهادی ، و ب مشهختیوونی ، و کو خو بدهنه د گهل ئیک ، چونکی ههر کهسه کی بهوسته کی خو نهدهته د گهل کو می نهو وی وهریسی ئیسلامی ژ ستویی خو کر هتا نهو نهزفرته فه . وههچیسی ب گازیا جاهلییه تی گازی بکهت نهو ژ کوما جههنه می یه ﴿ 》 .

ئینا زهلامه کی گوټ : نه گهر خو نهو نفیژان بکهت ورپوژیان بگرت ژی ؟ پیغه مبهری - سلاف لی بن - گوټ : ﴿ 》 نه گهر خو نهو نفیژان بکهت ورپوژیان بگرت ژی و بیژت : نهز موسلمانم ، فیجا هوین ب گازیا وی خودایی گازی بکهن یی نافی ههوه کریهه موسلمانین خودان باوهر وعه بدین خودی ﴿ 》 نهحمه د وترمذی فه دگو هیژن .

فی حه دیسی گهلهك بابه تین گرنه تیدا ههنه ، وتشتی مه دقیت ل قیری به حس ژی بکهین دویمهیا وی یه : ﴿ 》 فیجا هوین ب گازیا وی خودایی گازی بکهن یی نافی ههوه کریهه موسلمانین خودان باوهر وعه بدین خودی ﴿ 》 .

(شيخ الإسلام ابن تيميه) ژ هندهك زانايين پيشيى قه دگوهرت ، كو
 گوټيه : « ئەز نزانم كيژ نعمهت مه زنتره ؟ كو خودى بهرى من دايه
 ئيسلامى ، يان ئەز ژ ڤان بيدعه و دلچوونان دوير كريم ، و خودى د
 قورئانى دا ناڤى مه كرييه موسلمان و خودان باوهر و عهبدىن خودى ،
 قيچا ئەم بهرى خو ژ وان ناڤان و هرنه گيرپينه وان ناڤان يين هندهك
 مروڤان ژ نوى دهريخستين ، و ل خو كرين بى خودى تشته كى پى بينته
 خواري » .

قيچا ئە گهر مه ئەف چهنده زانى و ئەم تيگه هشتين ئيسلاما مه دى زڤرته
 زه لاليا خو يا دهسپيكي ، و گازيا مه بو رپكا خودى دى بته رپكه كا پاك
 و بلند نه كو ئارمانج .

بهلى .. گازی و دهعهه رپكا په رستن و تهو حيدا خودى يه ، وه كى
 خودايى مه زن دييژت : ﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ - ئەجنه
 و مروڤ من نه ئافراندينه ئە گهر بو هندی نه بت دا ئەو په رستنا من بکهن ﴿
 (الذريات : ٥٦) .

و ئەف مه سه له كا گرنگه د رپكا وى كهسى دا يى قه ستا خودى دكهت
 و ئەو ل بهر گه لهك ژ وان كه سان بهرزه دبت يين زانين ژ سهركانيين وى
 يين دورست و هرنه گرتى ، قيچا مه سه له ل بهر وى شىلى بووى و رپك
 دبه ئارمانج و ئارمانج دبه رپك !

پاشگوټن

غازی بوړیځکا خودی شېرهفه کا مهز نه ب پالداڼ وروښشتی وبی
زحمت نهو ب دهست مروځی ناکهفت ! بهلکی نهو ب زانینا ب مفا
و ب کاری چاک ، و ب دویکهفتنا دورست ، وتیگههشتنا کویر
ب دهست مروځی دکهفت ، نهفه هه می د گهل نهرم وحهلیبیا د شیوهی
گوټن ووه عز کرنی دا ..

ونهفا بوړی یا من نفیسی چپکه که ژ دهریایه کی ، بو بیرئینانا نهفسا خو
پاشی یا براین خو وئومدهتی هه میی من نفیسییه ، فیجا نه گهر نه زی
دورست بم نهو ژ خودی یه ، و نه گهر نه زی خهلهت بم نهو ژ نهفسا من
وشهیتانییه ، داخوازا من نهو خودی ل مه ببورت ، وحهمد وسوپاسی بو
خودی بن خودایی هه می چیکریان .

نافەرۆك

بەریەر	بابەت
۵	پیشگوتن
۷	هەدیسای ئیكی : بناخەیی هەمی کاران
۹	هەدیسای دووی : شەرمزارییا و سلمانان
۱۱	هەدیسای سیی : هەفرکی و ژیک جودابوون
۱۳	هەدیسای چاری : ژیکفەبوونا ئومەتی
۱۵	هەدیسای پینجی : ریک چیه ؟
۱۸	هەدیسای شەشی : ئاشکەرا کرنا ریکی
۲۰	هەدیسای هەفتی : رینیشانین ریکی
۲۲	هەدیسای هەشتی : تشتی فەبر
۲۴	هەدیسای نەهی : خیر هەر دی مینت
۲۶	هەدیسای دەهی : چاکی و چاکسازی
۲۸	هەدیسای یازدی : یە کتاپەریسییا خودی
۳۰	هەدیسای دوازدی : دویکەفتنا کیتابی و سوننەتی
۳۲	هەدیسای سیزدی : خۆپاککرن
۳۴	هەدیسای چاردی : تبیعەتی دینی
۳۵	هەدیسای پازدی : دەسییکا خەلەل و سستی
۳۷	هەدیسای شازدی : ئەگەرا خەلەلی
۳۹	هەدیسای هەفدی : چارەیا خەلەلی
۴۱	هەدیسای هەژدی : ئەو واقعی مە دقیت
۴۳	هەدیسای نۆزدی : مافین موسلمانان

هه‌دیسای بیستی : ده‌سپیکاکا گازیکه‌ری	٤٥
هه‌دیسای بیستی وئیکی : گرنگییاهه‌فالیسیی	٤٧
هه‌دیسای بیستی و دووی : راگرتنا گازییی	٤٩
هه‌دیسای بیستی و سیی : نه‌خلاقئ گازیکه‌ری	٥١
هه‌دیسای بیستی و چاری : شویرها گازییی	٥٣
هه‌دیسای بیستی و پینجی : پیفانا کاروباران	٥٥
هه‌دیسای بیستی و شه‌شی : ریکا په‌روه‌ده‌کرنی	٥٧
هه‌دیسای بیستی و حه‌فتی : جوداهی دنایه‌ده‌را گۆتن و کریاری دا	٥٩
هه‌دیسای بیستی و هه‌شتی : هوویرینی ورژدییا گازیکه‌ری	٦١
هه‌دیسای بیستی و نه‌هی : بهایی ده‌می	٦٣
هه‌دیسای سیی : وان ب ده‌ست خو بیخه	٦٥
هه‌دیسای سیی وئیکی : فتنا گازیکه‌ری	٦٧
هه‌دیسای سیی و دووی : ئاشکه‌رارنا گازیکه‌ری بو حه‌قیی	٦٩
هه‌دیسای سیی و سیی : ب سه‌ریخستنا خودان باوه‌ران	٧١
هه‌دیسای سیی و چاری : ژینگه‌ها گازیکه‌ری	٧٣
هه‌دیسای سیی و پینجی : ریپازا گازیکه‌ری	٧٥
هه‌دیسای سیی و شه‌شی : شاره‌زاییا گازیکه‌ری	٧٧
هه‌دیسای سیی و حه‌فتی : به‌لایا گازیکه‌ری	٧٩
هه‌دیسای سیی و هه‌شتی : چاوابی نه‌چه‌ندی	٨١
هه‌دیسای سیی و نه‌هی : ئارمانجا بلندتر یا گازیکه‌ری	٨٣
هه‌دیسای چلی : ئه‌م موسلمانین و به‌س	٨٥
پاشگۆتن	٩٠